

Przyszłość z gwiazdami

Gwiazdy świata polityki, nauki, gospodarki, kultury, mediów pojawiły się na tegorocznej odsłonie konferencji Impact, by w kilkutyśnicznym gronie dyskutować o wyzwaniach współczesnego świata. Województwo wielkopolskie tradycyjnie już zaangażowało się w organizację tego prestiżowego wydarzenia. ▶ str. 2

FOT. ARTUR BOJINSKI

Sąsiedzki dialog

35. rocznica podpisania między naszymi krajami traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy sprzyja intensyfikacji polsko-niemieckiego dialogu. W Poznaniu odbył się szczyt polityczny Partnerstwa Odry, wieńczący wielkopolską prezydencję. W międzynarodowym gronie rozmawiano też w Poczdamie. ▶ str. 3

Zarząd z absolutorium

Majowa sesja sejmiku to tradycyjnie czas podsumowania poprzedniego roku. Ostatecznie wszystkie głosowania (nad wotum zaufania, udzieleniem zarządowi absolutorium, przyjęciem sprawozdania z wykonania budżetu) skończyły się podobnym wynikiem: 23 radnych było „za”, „przeciw” głosowało kilkunastu radnych PiS. ▶ str. 4

czerwiec 2026
nr 6 (301)

MONITOR

WIELKOPOLSKI MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

rok XXVI
ISSN 1642-0918

Gdzie na dwóch kółkach?

Wielkopolska Baza Dróg Rowerowych to element ważnej dla mieszkańców polityki prowadzonej przez samorząd województwa. Co wynika z przedstawionych tam danych?

Łączna długość całej infrastruktury dla ruchu rowerowego w województwie wielkopolskim według stanu na koniec marca 2026 roku wynosi 3692 km, w tym 3338 km to drogi rowerowe, a 354 km to inne typy tras przygotowanych dla cyklistów. W porównaniu z wcześniejszymi danymi, od 2023 roku widać wyraźny, systematyczny wzrost, łączna długość infrastruktury zwiększyła się przez ten czas o 21procent.

– Na początku 2024 roku zarząd województwa przyjął „Politykę rowerową województwa wielkopolskiego” – przypomina wicemarszałek Wojciech Jankowiak. – Jeszcze w tym samym roku powołano kilkunastoosobowy Zespół ds. polityki rowerowej, mający pomagać w efektywnej realizacji założeń wymienionego dokumentu (w jego skład wchodzi przedstawiciele wybranych departamentów UMWW, sejmiku, WZDW i WBPP).

Rezultaty podejmowanych działań można zobaczyć chociażby w najnowszej odsłonie Wielkopolskiej Bazy Dróg Rowerowych (WBDR), która jest jednym z najważniejszych elementów realizacji wspomnianej polityki, a z której pochodzą przytoczone powyżej statystyki.

– Już czwarty rok z rzędu otrzymaliśmy dane z wszystkich samorządów gminnych i powiatowych oraz Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu i Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad – informuje Jowita Maćkowiak, dyrektor Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego i przewodnicząca wspomnianego zespołu.

FOT. ARCHIWUM WZDW

Dzięki licznym inwestycjom, także realizowanym przez samorząd województwa, w ostatnich latach długość dróg dla rowerów w Wielkopolsce wzrosła o kilkadziesiąt procent.

Z zebranych danych wynika, że ta sieć w kolejnych latach nadal będzie się powiększać. W realizacji są już bowiem 184 kilometry dedykowanych jednośladow tras, a w planach Wielkopolska ma ich aż 2135 kilometrów!

Dzięki przygotowanej przez WBPP bazie możemy nie tylko spojrzeć na stan sieci w skali regionu, ale też dowiedzieć się, gdzie i po czym dojedziemy rowerem

w naszej najbliższej okolicy. Wszystkie dane zostały przedstawione w aplikacji mapowej WBDR. Dostępne są tam także plakaty zawierające mapę sieci oraz pliki z podstawowymi statystykami dla wszystkich gmin województwa wielkopolskiego.

Ta poprawa oferty dla użytkowników jednośladowo efekt nakładów ponoszonych przez różne podmioty, także przez władze regionu.

– Samorząd województwa od lat konsekwentnie inwestuje w rozwój infrastruktury rowerowej, co nie tylko podnosi bezpieczeństwo użytkowników dróg, lecz także realnie wpływa na popularność ekologicznych form transportu. Dzięki temu coraz więcej mieszkańców regionu wybiera rower nie tylko jako sposób rekreacji, ale także jako codzienny środek dojazdu do pracy czy szkoły

– zauważa Paweł Katarzyński, dyrektor Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich i członek wspomnianego Zespołu ds. polityki rowerowej.

Od 2018 roku WZDW realizuje również specjalny program pn. „Budowa ścieżek rowerowych”. Samorządy lokalne mogą co roku zgłaszać projekty i współfinansować takie inwestycje w 50 procentach. ▶ str. 8-9

Wożą nas już od 15 lat

Atrakcje dla młodszych i starszych pasażerów oraz ogłoszenie ważnych zapowiedzi – to przygotowała podległa samorządowi województwa spółka Koleje Wielkopolskie z okazji swojego jubileuszu. ▶ str. 2

Młodzi zaczęli

29 maja odbyła się I sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego II kadencji. Podczas obrad wybrano jego prezydium. Funkcję przewodniczącego powierzono Mateuszowi Siudzie. ▶ str. 4

Dla kogo miliony?

W efekcie kilku majowych uchwał sejmiku powiaty i gminy z naszego regionu dostaną miliony złotych, które pozwolą zrealizować ważne przedsięwzięcia w kilku dziedzinach, m.in. w ramach konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”. ▶ str. 5

Nagrody w kulturze

12 maja podczas gali w UMWW ogłoszono laureatów kolejnej edycji Literackiej Nagrody Wielkopolskich Czytelników. Z kolei 18 maja w Śremie wręczono wyróżnienia przyznawane muzealnikom z regionu. ▶ str. 11

Inna strona samorządu

„Straszne rzeczy” na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej. Się porobiło: na pasie startowym lotniska grają w golfa, a w urzędzie w badminton! Jak dopisać zero na czeku? Radnej marzy się tango w Buenos Aires. ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

GONIAĆ AMSTERDAM

Pamiętam, jakim szokiem poznawczym okazała się dla mnie wiele lat temu, w moich czasach studenckich, wizyta w Amsterdamie. I nie, nie chodziło o słynne *coffeeshopy* czy dzielnicę czerwonych latarni, ale o liczbę rowerzystów na ulicach holenderskiego miasta. U nas wówczas mieszczuch, jeżeli już wyciągał rower z piwnicy, to raczej po to, by rekreacyjnie popedałować parę kilometrów w weekend.

Pewnie w liczbie aktywnych cyklistów Amsterdamu jeszcze nie dogoniliśmy. Opisując jednak dynamiczny rozwój sieci dróg rowerowych w Wielkopolsce, jestem przekonany (choć zaznaczam, że owo przekonanie nie jest poparte jakimiś twardeymi statystykami), że tej coraz bardziej nowoczesnej infrastruktury i Holendrzy mogliby nam pozazdrościć.

Dodam jeszcze, że trudno sobie dziś wyobrazić lokalnego, regionalnego czy krajowego wódcę, który – nie chcąc narazić się na gniew mieszkańców – przy planowaniu nowej inwestycji drogowej, nie pomyślałby jednocześnie o zrealizowaniu potrzeb rowerzystów. ■

Podebatują o uzależnieniach

O swoich planach samorządowcy i policjanci mówili podczas konferencji w UMWW.

111 tys. zł przekaże województwo samorządom z Kalisza, Ostrowa, Piły, ze Złotowa i powiatu rawickiego na zorganizowanie cyklu debat dla młodzieży.

Jak poinformowali podczas konferencji prasowej 8 czerwca w UMWW samorządowcy i policjanci, chodzi o przekazanie wielkopolskiej młodzieży rzetelnej wiedzy na temat zagrożeń płynących z uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

– Podejmujemy te działania jako pokłosie alarmują-

cych wyników badań wskazujących, że aż 88 procent uczniów w wieku 17-18 lat deklaruje kontakt z alkoholem, ponad połowa ma doświadczenia związane z silnym upiciem, znacząca jest skala używania e-papierosów oraz kontaktu z marihuaną i haszyszem – mówiła Katarzyna Kretkowska z zarządu województwa.

Debaty są elementem samorządowego wieloletniego programu przeciwdziałania uzależnieniom w województwie. ABO

CO DALEJ Z S11?

Stowarzyszenie Gmin, Powiatów i Województw „Droga S11” od lat lobbuje za powstaniem tej ważnej dla kilku województw ekspresówki. Walne zebranie organizacji odbyło się 29 maja w UMWW, z udziałem prezesa zarządu stowarzyszenia, wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka. Uczestnicy obrad wysłuchali m.in. informacji przedstawicieli GDDKiA z Poznania i Szczecina o postępie prac dotyczących poszczególnych etapów wyczekiwanej inwestycji. ABO

Przyszłość z gwiazdami

Przez dwa majowe dni stolica Wielkopolski już po raz kolejny gościła na terenie MTP międzynarodową konferencję Impact.

Gwiazdy świata polityki, nauki, gospodarki, kultury, mediów; ci, którzy na różny sposób sięgali gwiazd (czy to zdobywając Nagrodę Nobla, czy najwyższe sportowe laury, czy lecąc w kosmos, czy osiągając kosmiczne wyniki w swoim biznesie); kilkuset mówców, kilka tysięcy uczestników z wielu krajów – w takim gronie o wyzwaniach współczesnego świata w różnych dziedzinach rozmawiano podczas konferencji Impact'26.

Odbyła się ona w dniach 13-14 maja na MTP w Poznaniu, a województwo wielkopolskie tradycyjnie już zaangażowało się w organizację tego prestiżowego wydarzenia. Przedstawiciele regionalnego samorządu brali udział jako speakerzy w kilku ścieżkach tematycznych. Województwo promowało swoją innowacyjną stronę, swoje atrakcje turystyczne i kulturalne, ale w tym roku w sposób szczególny – także swoje sposoby kultywowania pamięci o Powstaniu Wielkopolskim (m.in. poprzez projekt „Niezwyčajni 1918-1919”).

– Impact to dla Wielkopolski ważna platforma służąca spotkaniu biznesu z nauką, inicjatyw społecznych i kul-

Impact w tym roku odwiedzili m.in. Donald Tusk, Amal i George Clooney, Justin Trudeau, Olga Tokarczuk, Aleksander i Aleksandra Kwaśniewscy, Sławosław Uznański-Wiśniewski.

tury. Dobrze mieć wpływ na rzeczywistość i to, w jakiej przyszłości, z myślą o ciągłym rozwoju, chcemy żyć. Jednocześnie my, dumni z Powstania Wielkopolskiego, mamy kapitał, którego nie możemy zmarnować dziś i jutro – tłumaczy marszałek Marek Woźniak.

Do najbardziej wyciekanych mówców tegorocznej, jedenastej już, odsłony

Impactu należeli z pewnością były premier Kanady Justin Trudeau oraz prawniczka i działaczka na rzecz praw człowieka Amal Clooney (do której nieoczekiwanie dołączył na scenie także mąż, znany aktor George Clooney).

Jak zawsze nie zabrakło najważniejszych polskich polityków (na czele z premierem Donaldem Tuskiem i marszałkiem Sejmu Włodzimie-

rzem Czarzastym). Wśród mówców pojawili się też nobliści – pisarka Olga Tokarczuk i ekonomista Daron Acemoglu. Wiele osób przyszło też posłuchać (a jak się dało, zrobić też sobie z nim zdjęcie) polskiego astronauty Sławosława Uznańskiego-Wiśniewskiego.

Już zapowiedziano, że dołącznie za rok Impact ponownie zagości w Poznaniu. ABO

Wożą nas po Wielkopolsce już od 15 lat

Atrakcje dla młodszych i starszych pasażerów oraz ogłoszenie ważnych zapowiedzi – to przygotowała podległa samorządowi województwa spółka Koleje Wielkopolskie z okazji swojego jubileuszu.

1 czerwca to nie tylko Dzień Dziecka, ale też data związana z pojawieniem się na torach (w 2011 roku) pierwszego pociągu w barwach samorządowego przewoźnika. Oba te fakty połączone podczas wydarzenia zorganizowanego na Dworcu Letnim w Poznaniu.

Najmłodszy mogli skorzystać z wielu przygotowanych dla nich atrakcji, wszyscy pasażerowie – z rozdawanymi zniżkowymi voucherami, a podczas konferencji prasowej podsumowano dotychczasową działalność spółki i ogłoszono plany na najbliższą przyszłość.

– To dla nas szczególny moment. Koleje Wielkopolskie przez 15 lat stały się ważną częścią codziennego życia

Na pojazdach samorządowej spółki pojawiły się jubileuszowe oznaczenia.

mieszkańców regionu – uważał wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Wicemarszałek i członkowie zarządu spółki zapowiedzieli uruchomienie specjalnego letniego pociągu, który zawiezie Wielkopolan nad morze. Pojazd o swojskiej na-

zwie „Bana na Lofry” w każdą wakacyjną sobotę i niedzielę wyruszy wcześniej rano z Poznania, a w drogę powrotną – wieczorem ze Swinoujścia.

Ogłoszono również rozpoczęcie szóstej już edycji konkursu graficznego „Pociąg do sztuki”, który w tym roku od-

bywa się pod hasłem „15 lat Razem”. Uczestnicy mają za zadanie przygotować pracę inspirowaną wspólną podróżą, relacjami oraz rozwojem Kolei Wielkopolskich. Konkurs trwa do 17 sierpnia, a na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody. ABO

Idź na piknik!

Już po raz czwarty marszałek Marek Woźniak zaprasza Wielkopolan do wspólnego świętowania w ramach „Pikniku na Fest!”.

Tym razem świętowanie zaplanowano 13 czerwca na lotnisku w Lesznie oraz 20 czerwca na poznańskiej Cytadeli.

Plan obu wydarzeń jest podobny – około południa ruszy samorządowe miasteczko z wieloma atrakcjami dla młodszych i starszych, przygotowanymi przez instytucje związane z samorządem województwa, a popołudnie i wieczór wypełnią występy muzycznych gwiazd.

W Lesznie będzie można posłuchać Małgorzaty Ostrowskiej, Natalii Schroeder i Krzysztofa Zalewskiego. W Poznaniu z kolei wystąpią Małgorzata Ostrowska, zespół Raz Dwa Trzy, Natalia Kukulka i Ania Dąbrowska. ABO

Partnerzy (nie tylko) znad Odry

Polscy i niemieccy samorządowcy rozmawiali w Poznaniu o bezpieczeństwie, odporności i infrastrukturze.

Współpraca gospodarcza, kulturalna i społeczna Berlina, Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorza Przedniego, Saksonii oraz województw wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, dolnośląskiego i lubuskiego – to idea, która od 20 lat przyświeca Partnerstwu Odry. Jego IX szczyt polityczny odbył się 27 maja w Poznaniu.

– Rozpocznaliśmy od wzajemnego poznania się, konsumowania integracji wewnątrz Unii Europejskiej – opisywał dwie dekady współpracy marszałek Marek Woźniak. – Dziś w Poznaniu podsumowujemy naszą wielkopolską dwuletnią prezydencję. Był to czas odbudowy dobrych relacji po trudniejszym okresie ich ochłodzenia między krajami. Podczas dzisiejszego spotkania skoncentrowaliśmy się na bezpieczeństwie, odporności i infrastrukturze. Obecne wyzwania i zagrożenia płynące ze wschodu każą

Uczestnicy szczytu stanęli do pamiątkowego zdjęcia przed budynkiem Politechniki Poznańskiej, w którym odbywały się obrady.

nam się skupić na tych właśnie kwestiach.

W trakcie szczytu marszałek symbolicznie przekazał prezydencję w Partnerstwie Odry premierowi Brandenburgii Dietmarowi Woidke, który mówił m.in.: – Polska jest najważniejszym partnerem gospodarczym dla naszego kraju związkowego, dlate-

go infrastruktura jest ogromnie ważną kwestią.

Podczas konferencji prasowej z udziałem obu polityków najwięcej mówiono właśnie o potrzebie poprawy infrastruktury komunikacyjnej łączącej Polskę i Niemcy. Efektem poznańskich obrad był zresztą wspólny apel ich uczestników do rządów obu

krajów dotyczący rozbudowy polsko-niemieckich połączeń kolejowych.

Szczyt w stolicy Wielkopolski zwieńczyła debata publiczna zatytułowana „Sąsiedztwo Partnerstwa-Odra 2026+ jako szansa i wyzwanie – jak regiony i miasta kształtują przyszłość relacji polsko-niemieckich w świetle 35-lecia

Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec”, przygotowana we współpracy z Instytutem Zachodnim w Poznaniu. Wzięli w niej udział samorządowcy, dyplomaci, przedstawiciele rządów i naukowcy z obu krajów. ABO

Pracownicy z zagranicy?

Podczas wizyty w Andaluzji wielkopolscy przedsiębiorcy odwiedzili m.in. międzynarodowe targi pracy w Grenadzie.

Jak się okazuje, przedsiębiorcy z naszego regionu są zainteresowani poszukiwaniem osób do pracy także w krajach zachodnioeuropejskich.

„Wielkopolskie firmy to nowoczesne przedsiębiorstwa zatrudniające znakomitych specjalistów ze wszystkich możliwych branż. Jednocześnie wyzwania współczesnego rynku pracy powodują, że coraz częściej poszukiwania wyspecjalizowanej kadry kierują wielkopolskich pracodawców poza granice naszego kraju” – uważają przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

I właśnie z myślą o zwiększeniu potencjału rekrutacyjnego mikro, małych i średnich przedsiębiorstw WUP przystąpił do realizacji projektu „EURES międzynaro-

dowym wsparciem wielkopolskich pracodawców”, w ramach którego zorganizowanych zostanie 8 wyjazdów studyjnych z udziałem 120 przedstawicieli firm z naszego regionu, zainteresowanych poszukiwaniem pracowników w krajach UE/EOG.

Pierwsza grupa pracodawców (wspomagana przez specjalistów z WUP i UMWW) gościła już pod koniec kwietnia w hiszpańskiej Andaluzji. Odbyli tam rozmowy i spotkania w miejscowych izbach gospodarczych, urzędach zajmujących się polityką zatrudnienia na poziomie regionalnym i lokalnym, a także podczas międzynarodowych targów pracy w Grenadzie. Kolejnymi celami odwiedzin w ramach projektu mają być rynki rumuński i holenderski. ABO

Ćwierć wieku konkursu

23 maja w Sali Ziemi Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się uroczysta gala jubileuszowa, na której podsumowano 25 lat konkursu „Wielkopolski Rolnik Roku”.

O tym, że samorząd województwa organizuje wspomniane przedsięwzięcie już od ćwierć wieku, mieliśmy okazję informować, relacjonując na naszych łamach uroczystości nagrodzenia laureatów ostatniej edycji. Teraz, podczas majowego wydarzenia, podsumowano wszystkie lata konkursu oraz uhonorowano osoby zasłużone dla jego dotychczasowego przebiegu.

Jak wyliczono podczas gali, przez 25 lat odwiedzone aż 1600 wielkopolskich gospodarstw, nominowano do nagrody 508 gospodarzy, a pre-

stizową statuetkę „Siewcy” zdobyło 245 laureatów z całego regionu. Tym razem podobne symboliczne statuetki trafiły jako podziękowanie do rąk marszałka Marka Woźniaka, wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka oraz uczestniczących od początku w pracach konkursowej kapituły profesorów Grzegorza Skrzypczaka (obecnego przewodniczącego) i Mikołaja Knafliewskiego.

Wręczono także pamiątkowe medale z okazji ćwierćwiecza konkursu, specjalnie przygotowane na tę okazję. Otrzymały je osoby i instytucje zaangażowane w realizację konkursu, prace przy jego przygotowaniach oraz wspieranie wielkopolskich rolników. Uhonorowano także laureatów wszystkich 25 edycji przedsięwzięcia. ABO

Tym razem statuetki „Siewcy” trafiły do rąk samorządowców i naukowców.

O współpracy w Poczdamie

Wielkopolskę podczas rozmów w Poczdamie reprezentował wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Polsko-niemieckie sąsiedztwo było tematem majowych rozmów nie tylko w Poznaniu (o czym informujemy powyżej), ale również w Poczdamie.

Okazją do takiej intensyfikacji kontaktów jest m.in. 35. rocznica podpisania między naszymi krajami traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Ten dokument stanowi podstawę do działania Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej.

Dwa komitety funkcjonujące w ramach tej instytucji obradowały w dniach 6-7 maja w Poczdamie. Wielkopolskę reprezentował podczas tych obrad wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Oprócz poruszanych nieustająco problemów infra-

strukturalno-komunikacyjnych między naszymi krajami wśród tematów rozmów znalazły się kwestie transgranicznej współpracy służb ratowniczych czy komunikowania się w sytuacjach kryzysowych. W agendzie spotkania nie mogło zabraknąć temu częściowych kontroli na granicach, które mogą stanowić sporą uciążliwość, zwłaszcza dla mieszkańców terenów przygranicznych.

Podczas posiedzenia komitetu do spraw współpracy międzyregionalnej dyskusowano również o sprawach związanych z cyberbezpieczeństwem oraz o szansach i wyzwaniach dla polsko-niemieckiej kooperacji w dobie szybkich zmian gospodarczych i rozwoju technologii przyszłości. ABO

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS XXV SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Marek Sowa (PiS) zgłosił zapytanie dotyczące wypowiedzeń umów o pracę złożonych przez lekarzy w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. dr. Jana Jonstona w Lesznie oraz interpelację na temat złego stanu drogi wojewódzkiej nr 434 pomiędzy Krobią a Gostyniem.

Agnieszka Wiśniewska (PL2050) interpelowała, by podjąć działania na rzecz budowy nowego fragmentu drogi wojewódzkiej nr 434, wskazując na niewystarczające parametry obecnego odcinka łączącego S11 na węźle Kórnik Północ z S5 na węźle Kleszczewo.

Katarzyna Rzepecka-Andrzejak (PiS) w okresie międzysesyjnym złożyła interpelację w sprawie instalacji oświetlenia przy przejściu dla pieszych na DW 266 w miejscowości Łysek, a także zapytanie związane z funkcjonowaniem SOR w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Romana Ostrzyckiego w Koninie.

Małgorzata Nowak (PiS) w swojej pisemnej interpelacji zwróciła uwagę na pilną potrzebę podjęcia działań dotyczących poprawy drożności rzeki Czarna Woda na odcinku Smoszew – Chwaliszew.

Filip Żelazny (PiS) wystosował interpelację w sprawie stworzenia programu dofinansowania przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego wymiany urządzeń grzewczych (pieców, kotłów i palenisk) oraz kontroli realizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”.

Tatiana Sokołowska (KO) zapytała o realizację inwestycji objętych podjętą przez sejmik w styczniu uchwałą w sprawie przyznania pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na budowę obiektów w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Sportowej w Województwie Wielkopolskim.

Łukasz Grabowski (PiS) złożył zapytanie, w którym wniósł o wyjaśnienie kwestii związanych z funkcjonowaniem elektronicznej dokumentacji medycznej w podmiotach leczniczych, dla których organem tworzącym jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

Piotr Trybek (PiS) pytał o realizację uchwały dotyczącej przyjęcia stanowiska sejmiku o potrzebie zmian zapisów umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a krajami Mercosur, a także o ewentualną odpowiedź ze strony podmiotów, do których było kierowane to wystąpienie.

Adam Bogrycewicz (PiS), powołując się na sygnały docierające do niego od mieszkańców, interpelował w sprawie poprawy bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej nr 180 w rejonie wyjazdu ze Stobna w kierunku stacji paliw.

ABO

Zarząd z absolutorium

Sejmik podsumował wykonanie budżetu województwa w 2025 roku.

Sięgające niemal 1,5 mld zł – rekordowe w historii województwa – wydatki majątkowe, wysoki procent wykonania dochodów i wydatków, utrzymanie tzw. nadwyżki operacyjnej na bardzo dobrym poziomie, najniższe od 2011 r. zadłużenie (ledwie 5 proc. w stosunku do dochodów) – to podstawowe parametry wykonania budżetu województwa za 2025 rok, które podczas sesji sejmiku 25 maja przedstawił skarbnik Piotr Struś.

– Dzięki prowadzonej przez nas polityce finansowej województwo posiada wysoką zdolność do realizacji inwestycji z perspektywy finansowej UE 2021-2027, w tym do zaciągania i spłaty zobowiązań związanych z realizacją tych inwestycji – podkreślał marszałek Marek Woźniak.

Jeśli chodzi o wydatki, tradycyjnie największą (prawie połowę budżetu!) przeznaczono na transport, sporo pochłonęły też obszary ochrony zdrowia, oświaty i kultury. Do najdroższych inwestycji 2025 roku trzeba zaliczyć zakup nowych pociągów, budowę dróg (m.in. obwodnicy Rogoźna), szpitalne przedsięwzięcia w WCO i przy ul. Lutyckiej, budowę siedziby ODN i biblioteki pedagogicznej, nowe Muzeum Powstania Wielkopolskiego.

Mimo tych dobrych wieści głosowanie nad absolutorium poprzedziła wielo-

Po uzyskaniu przez zarząd absolutorium przedstawiciele sejmikowego prezydium wręczyli kwiaty marszałkowi i skarbnikowi województwa.

godzinna debata. Radni PiS (m.in. Filip Żelazny, Adam Bogrycewicz, Łukasz Grabowski) wystosowali wiele szczegółowych pytań do poszczególnych członków zarządu województwa. Wśród zarzutów pojawiły się np. problemy szpitali, mało okazałe obchody 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego, wyjazdy na misje zagraniczne, słabsza dynamika rozwoju peryferyjnych części regionu (pełną transmisję z debaty można obejrzeć w zakładce „z prac sejmiku” na www.umww.pl).

– To już 24. sesja absolutoryjna, w której biorę udział. Łączy je jeden wspólny mianownik: wszystkie trwają długo – zauważył w trakcie dyskusji wicemarszałek Wojciech Jankowiak. Wspólny mianownik łączył też wystąpienia licznych radnych: reprezentanci partii koalicyj-

nych podkreślali pozytywy, radni opozycji krytykowali posunięcia rządzących. Widać to było również w oficjalnych wystąpieniach w imieniu poszczególnych klubów.

– Moi koledzy przedstawili szereg uwag do działalności zarządu województwa. Ja dodałbym jeszcze zarzut, że siły określające się jako demokratyczne nie poparły naszej propozycji budżetu obywatelskiego i deprecjonują rolę sejmiku, ogłaszając niektóre rozstrzygnięcia publicznie jeszcze przed głosowaniami – mówił Michał Zieliński, szef klubu PiS, zapowiadając głosowanie przeciwko udzieleniu absolutorium.

– Gratuluję zarządowi tak dobrego wykonania budżetu, zgodnie z wszelkimi regułami i zasadami sztuki finansowej. To powoduje, że Wielkopole nie mogą żyć w regionie, który rozwija się tak dynamicz-

nie – chwaliła Tatiana Sokołowska, przewodnicząca sejmiku i klubu KO.

– Cieszy zachowanie równowagi między realizacją ambitnych przedsięwzięć rozwojowych a stabilnością finansów województwa – podkreślał Jan Grzesiek, przewodniczący klubu PSL i jednocześnie Komisji Budżetowej.

Stawianie na inwestycje w kluczowych dziedzinach przy odpowiedzialności za stabilność budżetu chwalili też Wojciech Firlej z Polski 2050 i Justyna Pankowska z Nowej Lewicy.

Ostatecznie wszystkie głosowania (nad wotum zaufania, udzieleniem absolutorium, przyjęciem sprawozdania z wykonania budżetu) skończyły się podobnym wynikiem: 23 radnych było „za”, „przeciw” głosowało kilkunastu radnych PiS. ABO

Młodzi rozpoczęli drugą kadencję

29 maja odbyła się I sesja Młodzieżowego Sejmiku Województwa Wielkopolskiego II kadencji. Podczas obrad wybrano jego prezydium.

Wyłonieni na trzyletnią kadencję młodzi Wielkopolanie odebrali zaświadczenia o wyborze i złożyli ślubowanie. A potem mogli się przekonać, że demokracja wymaga czasami... cierpliwości. Przez kilka kolejnych godzin wysłuchiwali wystąpień osób ubiegających się o miejsca w sejmikowym prezydium i w kilku turach głosowań wskazali swoje władze.

O stanowisko przewodniczącego MSWW ubiegało się aż sześć osób. Ostatecznie funkcję tę powierzono Mateuszowi Siudzie, który dał się już poznać jako aktywny radny I kadencji. Fotele wiceprzewodniczących także zajęli młodzi, którzy działali w MSWW już wcześniej

Rozmowa młodych radnych kandydujących na przewodniczącego MSWW. Ostatecznie stanowisko to objął Mateusz Siuda (drugi od lewej).

– Perdo Ćwikliński i Wiktor Karolak. Z kolei stanowisko sekretarza sejmiku powierzono Patrykowi Cieślakowi.

– Jestem pełen podziwu, że wam... się chce – powiedział młodziem radnym wiceprzewodniczący „doro-

słego” sejmiku Henryk Drzewiecki. – Gratulacje należą się wam, ale też rodzicom i nauczycielom, którzy dobrze was wychowali i pokierowali.

– Mówi się, że młodziem to przyszłość, ale chcę was zapewnić, że wasz głos, świeże

spojrzenie i dobre pomysły są nam potrzebne tu i teraz – deklarowała z kolei radna Marta Dzikowska, przewodnicząca komisji wyborczej, która wcześniej wyłoniła 39 członków MSWW obecnej kadencji. ABO

Komu miliony?

Dzięki majowym decyzjom radnych województwo ponownie podzieli się pieniędzmi z gminami i powiatami.

FOT. ARTUR BOJŃSKI

Dofinansowanie dla wielkopolskich samorządów radni przyznali podczas majowej sesji.

W efekcie kilku majowych uchwał sejmiku powiaty i gminy z naszego regionu dostaną miliony złotych, które pozwolą zrealizować ważne przedsięwzięcia w kilku dziedzinach.

Piękna wieś

Aż 17 mln zł radni podzieliли, zatwierdzając wyniki XVI edycji konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”. Jego celem jest aktywizacja mieszkańców wsi i małych miast, wsparcie projektów z zakresu zagospodarowania przestrzeni publicznej, służących zachowaniu i promowaniu dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego lub krajobrazowego oraz tradycji społeczności lokalnych. Złożono aż 400 projektów, dofinansowanie dostanie 208 z nich. Pieniądze, za pośrednictwem gmin, trafią do poszczególnych sołectw.

800 tys. zł trafi z kolei do 58 gmin w ramach kolejnej edycji programu „Wielkopolska przyjazna zwierzętom”. Udzielając tego wsparcia, samorząd województwa ma na celu m.in. minimalizowanie bezdomności zwierząt, ich leczenie, poprawę ich dobrostanu oraz warunków bytowych.

Dla rodzin

Decyzją radnych 270 tys. zł dostaną Trzcianka i Wągrowiec na realizację inicjatywy Wielkopolskie Kluby Rodzinne. Pomoc znajdują tam osoby borykające się z ubóstwem, niepełnosprawnością, przemocą w rodzinie i innymi sytuacjami kryzysowymi oraz wymagające wsparcia i ochrony z tytułu macierzyństwa.

Program „Przyszłość a Ty” promuje z kolei życie wolne od uzależnień oraz integrację młodzieży wokół warto-

ści opartych na wzajemnym wsparciu i odpowiedzialności. Wielkopolski Złot PaTportów w Lesznie oraz budowa tamtejszej grupy PaT – te działania będą zasilone prawie 90 tys. zł z budżetu województwa (dostanie je miasto Leszno).

Z kolei czterem gminom i jednemu powiatowi przyznano ponad 111 tys. zł na przeprowadzenie debat zatytułowanych „Czy jesteś świadomy? Substancje psychoaktywne w naszej przestrzeni?”

Z kulturą

Udział Orkiestry Filharmonii Poznańskiej w koncertach i przesłuchaniach finałowych XVII Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. H. Wieniawskiego – to zadanie, na które województwo postanowiło przekazać miastu Poznań 800 tys. zł.

Natomiast 365 tys. zł to kwota przydzielona czterem kolejnym gminom, które znalazły się wśród tegorocznych beneficjentów programu „Kulisy kultury”, a są już gotowe do podpisania z województwem stosownych umów.

Orkiestry, chóry, zespoły tancerzy czy mażorettek z 37 wielkopolskich JST ucieszą się z nowych przyrodziewków. To efekt półmilionowego wsparcia podzielonego w ramach tegorocznej odsłony programu „Mamy na Strój”.

Ponad 1,5 mln zł radni postanowili przekazać powiatom gnieźnieńskiemu, kaliskiemu, pilskiemu i średzkiemu oraz gminie Śmigiel. Na funkcjonowanie tamtejszych kolei wąskotorowych przeznaczone będą pieniądze przekazane z budżetu województwa (najczęściej na dofinansowanie przewozów turystycznych i remonty torowisk).

ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak – odpowiedział na interpelację i zapytania Adama Bogrycewicza.

Wskazał, że interpelacje i zapytania radnych są publikowane w dedykowanych systemach informacyjnych oraz serwisach urzędowych. Specyfika funkcjonowania mediów społecznościowych, w tym fragmentaryczny odbiór treści oraz mechanizmy algorytmiczne promujące przekaz emocjonalny i konfliktowy, sprzyja uproszczeniom i manipulacjom. W efekcie interpelacje mogłyby być postrzegane jako element bieżącej debaty politycznej, a nie jako rzetelna informacja publiczna. Mając powyższe na uwadze, nie przewiduje się publikowania treści interpelacji i zapytań radnych na sejmikowym profilu w serwisie Facebook.

Wyjaśnił, że wskazany przez radnego wpis na facebookowym profilu spółki Koleje Wielkopolskie był primaaprilisowym żartem. Został opatrzony hasztagami #primaaprilis oraz #AI. Nie wiązał się z żadnymi działaniami marketingowymi oraz współpracą z konkretnym producentem, zwłaszcza że wskazane produkty stanowiły tło i jedynie niewielką część zamieszczonego zdjęcia.

Poinformował, że w rozkładzie jazdy 2026/27 połączenia na odcinku Chojnice – Piła nadal będą obsługiwane przez spółkę Polregio. Utrzymana zostanie również liczba połączeń wynosząca 7 par (w tym 3 pary w relacji Chojnice – Piła – Krzyż). W najbliższym czasie nie jest planowane powierzenie przewozów na tym odcinku Kolejom Wielkopolskim. Aktualnie trwają prace nad rozkładem jazdy 2026/27 i podjęte zostaną działania mające na celu zapewnienie dojazdu mieszkańcom powiatu złotowskiego do Poznania.

– przekazał Tatianie Sokołowskiej, że na linii kolejowej nr 3, na odcinku Poznań – Zbąszynek zarządca infrastruktury prowadzi prace modernizacyjne. W rozkładzie jazdy 2026/27 planowane jest przywrócenie stanu sprzed rozpoczęcia prac i zwiększenie liczby pociągów na odcinku Poznań – Opalenica. Województwo kontynuuje zakupy taboru kolejowego, przeznaczanego również do przewozów na liniach w okolicy Poznania. W marcu podpisano umowę na dostawę 10 elektrycznych zespołów trakcyjnych, która przewiduje możliwość skorzystania z prawa opcji na dostawę kolejnych 10 pojazdów. Województwo współpracuje z lokalnymi samorządami w celu uzyskania dodatkowego finansowania i dalszej poprawy oferty przewozowej. Obecnie realizowane są w tym zakresie m.in. dwa projekty – Poznańska Kolej Metropolitalna i Kalisko-Ostrowska Kolej Aglomeracyjna.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski – odpisał Michałowi Zielińskiemu, że tereny po byłym Szpitalu Rehabilitacyjnym w Miłowodach znajdowały się w użytkowaniu wieczystym tej placówki i jej następców prawnych, na gruncie będącym własnością województwa. Prawo użytkowania wieczystego sprzedawane było w drodze przetargu

przez Szpital Wojewódzki w Poznaniu, czyli następcę prawnego Szpitala Rehabilitacyjnego w Miłowodach. Szpital nie skierował zapytań/oferty do gminy Oborniki ani też do innych podmiotów publicznych. Zamiar zbycia prawa użytkowania wieczystego został zgłoszony do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu.

– odpowiadając Małgorzacie Nowak w sprawie niedrożności rzeki Czarna Woda, wyjaśnił, że samorząd województwa nie posiada kompetencji w zakresie utrzymania wód publicznych. W wyniku nowelizacji ustawy Prawo wodne zadania te, w szczególności udrażnianie cieków wodnych oraz usuwanie zatorów na rzekach, zostały przekazane Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie. Jednocześnie poinformował, że przekazuje sprawę zgodnie z właściwością rzeczową do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, działającego w strukturze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z prośbą o pilne rozpatrzenie problemu oraz podjęcie stosownych działań.

– odpowiadając Małgorzacie Nowak w sprawie niedrożności rzeki Czarna Woda, wyjaśnił, że samorząd województwa nie posiada kompetencji w zakresie utrzymania wód publicznych. W wyniku nowelizacji ustawy Prawo wodne zadania te, w szczególności udrażnianie cieków wodnych oraz usuwanie zatorów na rzekach, zostały przekazane Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie. Jednocześnie poinformował, że przekazuje sprawę zgodnie z właściwością rzeczową do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, działającego w strukturze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z prośbą o pilne rozpatrzenie problemu oraz podjęcie stosownych działań.

Członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska

– podziękowała Annie Majdzie za zgłoszenie cennej inicjatywy uruchomienia mobilnego gabinetu urologicznego dla mężczyzn – mieszkańców Wielkopolski. Podobny projekt, finansowany ze środków samorządu województwa, działa obecnie na terenie województwa świętokrzyskiego. Po przeanalizowaniu tamtejszych warunków oraz możliwości organizacyjnych i finansowych realizacji inicjatywy w Wielkopolsce będą planowane kolejne działania w tej sprawie.

– ustosunkowując się do interpelacji Michała Zielińskiego, przekazała radnemu zestawienie obecności członków rad społecznych podległych samorządowi województwa podmiotów leczniczych oraz liczby zwolonych posiadzeń od 5 maja 2024 r. do 30 kwietnia 2026 r.

– poinformowała Katarzynę Rzepecką-Andrzejak, że na czas oczekiwania pacjentów w szpitalnym oddziale ratunkowym w Koninie ma wpływ wiele czynników, często niezależnych od pracującego tam personelu (m.in. stan zdrowia pacjentów, liczba osób wymagających pilnej pomocy medycznej, przeciążenie oddziałów szpitalnych). Warto podkreślić, że na SOR w Koninie przekazywani są pacjenci przez personel SOR-ów ościennych szpitali powiatowych oraz z placówek podstawowej opieki zdrowotnej, którzy nie otrzymują pomocy nawet w przypadkach należących do kompetencji tych miejsc. Szpital zapewnia, że wszyscy pacjenci przebywający na SOR-ze pozostają pod stałą opieką personelu medycznego i mają zapewnione odpowiednie warunki pobytu oraz bieżący nadzór nad ich stanem zdrowia.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– odpowiadając w imieniu marszałka Łukaszowi Grabowskiemu, wskazał, że samorząd województwa nie monitoruje

stanu obiektów znajdujących się poza terenem regionu, w szczególności pozostających poza zasobami podległych instytucji kultury. W sprawie sztandaru 68. Pułku Piechoty z Wrześni nie wpłynął wniosek o udzielenie wsparcia finansowego. Możliwość jego przekazania istnieje w ramach określonych procedur regulujących przyznanie dotacji na prace konserwatorskie przy zabytkach na terenie województwa, udzielanie innym jednostkom samorządu terytorialnego pomocy finansowej lub też finansowanie konserwacji muzealiów wpisanych do inwentarza w muzeach, dla których województwo jest organizatorem. W przypadku złożenia stosownego wniosku w tej sprawie jego rozpatrzenie będzie uwzględniać historyczne znaczenie sztandaru oraz pamięć o bohaterach września 1939 r.

– odnosząc się do zapytania Wiesława Ratajczaka, poinformował, że zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu samodzielnie kształtuje politykę cenową sprzedaży biletów, w tym zasady przyznawania ulg i rabatów. W ramach programu OK Poznań użytkownikom tzw. Złotej Karty przysługuje zniżka w wysokości 40 proc., udzielana od ceny biletu normalnego, a od początku obowiązywania aktualnej umowy do końca kwietnia 2026 r. z oferty skorzystano 81 razy. Zniżka ta nie jest rekompensowana przez miasto Poznań, a udział teatru w programie ma charakter promocyjny i pozwala na dotarcie z ofertą repertuarową do szerokiego grona odbiorców.

– przekazał Markowi Sowie, że projekt budowy Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 opracowano w 2021 r., a obowiązujące obecnie przepisy dotyczące budowli ochronnych dla ludności weszły w życie dopiero w 2025 r. Obecnie – przy uwzględnieniu stopnia zaawansowania inwestycji – analizowana jest możliwość adaptacji jednego z pomieszczeń podziemnych muzeum na potrzeby zabezpieczenia zbiorów w sytuacjach kryzysowych lub wojny, zgodnie z zaleceniami Narodowego Instytutu Muzeów. Kwestie ochrony zabytków regulowane są odrębnymi przepisami, a przeprowadzona w 2026 r. kontrola przygotowania Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości do realizacji zadań obronnych zakończyła się oceną pozytywną.

Dyrektor Biura Komunikacji i Promocji UMWW Marcin Fuszpaniak

– odpisał Adamowi Bogrycewiczowi na temat przyczyn braku przedłożenia

Komisji Kultury wniosku o zmianę w budżecie województwa i WPF dotyczącą 5 mln złotych na produkcję serialu telewizyjnego. Podtrzymał wcześniejsze wyjaśnienia w tej sprawie. Wskazał, że przy dyskusji na marcowej sesji sejmiku, dotyczącej zmian w budżecie województwa i WPF, nie został złożony wniosek formalny w sprawie odesłania projektu uchwały do Komisji Kultury celem jej zaopiniowania. Zaisntniały zatem podstawy do głosowania nad projektem uchwały sejmiku w przedmiotowej sprawie w niezmiennym kształcie.

ABO

W SKRÓCIE

DLA SOŁECTW

Ogłoszono nabór wniosków w XIV edycji konkursu „Odnowa Wsi Szansą dla Aktywnych Sołectw”. W jego ramach gminy mogą uzyskać dofinansowanie na zakup wyposażenia obiektów użyteczności publicznej, towarów służących kultywowaniu tradycji lokalnych lub tradycyjnych zawodów oraz materiałów promujących wieś. O wsparcie finansowe mogą ubiegać się sołectwa, miejscowości lub miasta do 5 tysięcy mieszkańców, będące uczestnikami programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”. Nabór trwa do 22 czerwca, a szczegółowe informacje można znaleźć na stronach internetowych: www.umww.pl oraz www.wow.umww.pl.

O, KUCHNIA!

Rozstrzygnięto tegoroczną odsłonę konkursu „Mała Mobilna Kuchnia Warsztatowa”. Jest on kierowany przez samorząd województwa do organizacji pozarządowych z Wielkopolski. W ramach przeprowadzonego naboru ofert przewidziano wsparcie na realizację zadań polegających na zakupie mobilnych kuchni warsztatowych przystosowanych do gotowania na zewnątrz i służących prowadzeniu wydarzeń i instruktaży na temat tego, jak zagospodarowywać żywność, szczególnie tę zagrożoną zmartwieniem w gospodarstwach domowych. Po dokonaniu oceny formalnej i merytorycznej spośród 205 złożonych w tym roku ofert do wsparcia wskazano 112 zadań. Ich całkowite dofinansowanie z budżetu województwa wyniesie prawie milion złotych.

OBWODY NA ŁOWY

15 maja w UMWW odbyło się spotkanie inauguracyjne zespołu opiniodawczo-doradczego do spraw kategoryzacji obwodów łowieckich w Wielkopolsce. W jego skład wchodzi przedstawiciele zarządu województwa, Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz Wielkopolskiej Izby Rolniczej. Prace gremium, któremu przewodniczy wicemarszałek Krzysztof Grabowski, mają pomóc w przygotowaniu założeń projektu nowej uchwały sejmiku w sprawie podziału województwa wielkopolskiego na obwody łowieckie i ich zaliczenia do odpowiednich kategorii (obowiązujący dotąd dokument na ten temat pochodzi z 2021 roku).

Jaki pożytek z owadów?

W Urzędzie Marszałkowskim pamiętano o Światowym Dniu Pszczół. Zaprezentowano nowoczesny sprzęt, stroje i techniki wykorzystywane przez właścicieli pasiek, przypominając o udzielanej pomocy.

Z okazji przypadającego 20 maja Światowego Dnia Pszczół na patio Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu zaprezentowano nowoczesny sprzęt, stroje i techniki wykorzystywane przez pszczelarzy. Można było zapoznać się m.in. z budową ula (podglądając uwijające się w nim żywe owady), wyposażeniem pasiek, metodami pozyskiwania miodu oraz rozwiązaniami służącymi poprawie dobrostanu rodzin pszczelich i efektywności pracy w gospodarstwach pasiecznych.

Była to również okazja, by podczas konferencji prasowej przypomnieć o działaniach podejmowanych przez władze regionu na rzecz tej branży i o znaczeniu owadów zapyłających dla środowiska naturalnego, rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego. – Samorząd Województwa Wielkopolskiego od dziesięciu lat przeznaczają znaczące środki na wsparcie pszczelarzy. Łącznie z tegorocznymi wydatkami daje to

O działaniach samorządu województwa mówili 20 maja w UMWW wicemarszałek Krzysztof Grabowski i przedstawiciele wielkopolskich pszczelarzy.

kwotę już 18 milionów złotych – mówił wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Cieszy duże zainteresowanie naszymi programami ze strony właścicieli pasiek i samorządów.

Jak wielokrotnie informowaliśmy na naszych łamach, wśród wspomnianych inicjatyw jest coroczny za-

kup węzy i pokarmu, z czego korzysta prawie 5 tysięcy pszczelarzy w regionie. Ponadto dofinansowywany jest też zakup sadzonek drzew miododajnych przez samorządy (dzięki czemu w Wielkopolsce pojawiło się dodatkowo już prawie 75 tysięcy takich roślin). Dzięki wsparciu województwa z po-

wodzeniem funkcjonuje już 6 pasiek edukacyjnych, które realizują szereg wydarzeń o charakterze pokazowym, warsztatowym i edukacyjnym. Co roku w sierpniu na terenie Kaliskiego Rezerwatu Archeologicznego „Zawodzie” organizowany jest tematyczny festyn poświęcony dającym miód owadom.

– Miałem okazję zapoznać się z sytuacją w całej Polsce i z dumą mogę powiedzieć, że województwo wielkopolskie jest krajowym liderem jeżeli

Województwo wielkopolskie jest krajowym liderem we wsparciu przekazywanym regionalnym pszczelarzom

chodzi o wsparcie regionalnych pszczelarzy. Od wielu lat mogą oni liczyć na pomoc, która poprawia zdrowotność pszczoł oraz pozwala przetrwać im okresy bezpożytkowe – podkreślał obecny podczas wydarzenia Krzysztof Witwicki, prezydent Polskiego Związku Pszczelarskiego.

ABO

ROWERY ZA POMYSŁY NA ŚRODOWISKO

Ufundowane przez samorząd województwa rowery, kaski, smartwatche dla uczniów oraz nagrody pieniężne i zielone rośliny dla szkół – z takimi gratyfikacjami wyjechali 12 maja z Urzędu Marszałkowskiego zwycięzcy kolejnej odsłony konkursu „Nasz pomysł na ochronę środowiska” (ich listę można znaleźć na www.umww.pl). Jego XI edycja odbywała się pod hasłem „Zielone Przystanki Wielkopolski”, mając na celu uświadomienie uczestnikom konieczności podejmowania działań związanych z poprawą adaptacyjności obszarów zurbanizowanych do niekorzystnych zmian klimatu. W konkursie wzięli udział uczniowie reprezentujący 74 wielkopolskie szkoły (nagrody i wyróżnienia zdobyło 16 z nich). Gratulacje najlepszym podczas uroczystej gali w sali sesyjnej UMWW złożyli Jacek Bogusławski z zarządu województwa oraz sejmikowi radni.

ABO

Zainwestowali w ginekologię

W marszałkowskim szpitalu w Lesznie podsumowano kilkumilionową inwestycję w jeden z oddziałów tamtejszej lecznicy.

W poprzednim wydaniu „Monitora” informowaliśmy o zakończeniu dużych prac przeprowadzonych w dwóch podległych samorządowi województwa placówkach: Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu oraz w dziecięcym oddziale Wielkopolskiego Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii. Teraz kolejne dobre wieści napłynęły z południowej części regionu.

26 maja uroczystie otwarto zmodernizowany Oddział Ginekologiczno-Położniczy i Ginekologii Onkologicznej Wojewódzkiego Szpitala Wielospecjalistycznego im. dr. Jana Jonstona w Lesznie. Prowadzone od ubiegłego roku prace kosztowały prawie 5 mln zł, z czego niespełna 2,2 mln zł pochodziło z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, a pozostała część – z budżetu województwa.

W ramach modernizacji wymieniono wykładziny podłogowe wraz z naprawą podłoża, okładziny ścienne oraz stolarkę drzwiową. Na

Uroczystość otwarcia zmodernizowanego oddziału odbyła się w Lesznie 26 maja.

korytarzach dotychczasowe sufity z listew stalowych zastąpiono nowoczesnymi podwieszanymi kasetonami, co poprawiło zarówno estetykę, jak i akustykę oddziału. Remont objął także wszystkie kluczowe instalacje. Wymieniono rozdzielnie elektryczne i okablowanie, a tradycyjne oświetlenie świetlówkowe zastąpiono energooszczędnymi oprawkami LED. Przebudowano instalację wodociągowo-kanalizacyjną oraz instalację gazów medycznych. Wymieniono również zabezpieczenia przeciwpożarowe.

Modernizacji szpitalnej infrastruktury towarzyszył za-

kup zaawansowanego sprzętu medycznego, który pozwoli wzbogacić ofertę diagnostyczną i terapeutyczną oddziału. Teraz medycy mogą wykorzystywać w swojej pracy m.in. nowy ultrasonograf, kolposkop, tor histeroskopowy z wyposażeniem czy aparat do podciśnieniowej terapii ran. Oddział wyposażono również w zestawy kardiomonitorów i lamp zabiegowych.

W majowej uroczystości, oprócz dyrekcji i załogi szpitala oraz władarzy miasta, wzięli udział Katarzyna Kretkowska z zarządu województwa i wiceprzewodniczący sejmiku Marek Sowa.

ABO

200 lat arboretum

Samorząd województwa przekazał dofinansowanie dla zasłużonej kórnickiej instytucji oraz uhonorował związane z nią osoby.

Jubileusz był okazją do wręczenia przez marszałka najwyższych regionalnych odznaczeń.

Przyciągające dziś tłumy Wielkopolan Arboretum Kórnickie Tytus Działyński założył w 1826 roku na terenie parku przy tamtejszym zamku. To miejsce badań dendrologicznych, a także edukacji przyrodniczej i turystyki.

Jubileusz uczczono podczas okolicznościowej kon-

ferencji „200 lat Arboretum Kórnickiego”, która odbyła się 13 maja w Skrzynkach i Kórniku.

– Dla nas, z perspektywy samorządu województwa, Arboretum Kórnickie jest ikoną Wielkopolski. Kórnik pojawia się bowiem niemal we wszystkich materiałach promocyjnych regionu, jest

miejszem z przepiękną historią i bogactwem przyrodniczym – mówił podczas wydania marszałek Marek Woźniak I, wskazując na potrzeby inwestycyjne jubilat, złożył ważną deklarację: – Zwykle z okazji takiego jubileuszu przekazuje się tabliczkę czy grafikę pamiątkową, ja mam jednak umowę o wartości miliona złotych na ogrodzenie.

Samorząd województwa oraz gmina Kórnik na remont ogrodzenia „starego arboretum” prześlą po milionie złotych, z kolei powiat poznański wspomóż prace przy ogrodzeniu nowej części.

W trakcie uroczystości marszałek wręczył także odznaki honorowe „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”. Otrzymali je: prof. dr hab. Adam Boratyński, Katarzyna Broniewska, prof. dr hab. Paweł Chmielarz, prof. dr hab. inż. Andrzej M. Jagodziński, Marek Juszcak, prof. dr hab. Andrzej Lewandowski, dr inż. Kinga Nowak, prof. dr hab. Maria Rudawska, Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk. ABO

Pieniądze na działki i retencję

W maju wicemarszałek Krzysztof Grabowski podpisał umowy na dofinansowanie infrastruktury ROD-ów...

W maju podpisano umowy, na mocy których samorząd województwa przekazał 4 mln zł dofinansowania dla rodzinnych ogrodów działkowych oraz 1,2 mln zł na budowę zbiorników małej retencji.

105 wielkopolskich ROD-ów uzyskało wsparcie na realizację projektów związanych z budową infrastruktury ogrodowej. Pomoc przekazywana jest w ramach prac związanych z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych.

– Te 4 miliony złotych z budżetu województwa umożliwią im realizację szeregu prac związanych z naprawą ogrodzeń, modernizacją infrastruktury wodociągowej czy

oświetlenia. Warto przypomnieć, że w ciągu ośmiu edycji tego przedsięwzięcia łącznie do wielkopolskich działkowców trafiło już 19 mln zł – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który na początku maja podpisał stosowne umowy podczas spotkania w Rodzinnym Ogrodzie Działkowym „Przy Lotnisku” w Poznaniu, Rodzinnym Ogrodzie Działkowym im. A. Mickiewicza w Kaliszu oraz Rodzinnym Ogrodzie Działkowym im. St. Staszica w Pile.

Z kolei 21 maja w UMWW Krzysztof Grabowski podpisał umowy z osobami prywatnymi, które uzyskały dofinansowanie na budowę zbiorników małej retencji. Wspar-

cie w łącznej kwocie 1,2 mln zł uzyskało 18 beneficjentów, którzy wybudują akwenty o powierzchni od 0,31 ha do nawet 2 ha. Ich łączna powierzchnia wyniesie prawie 15,5 ha.

– Gratuluję i mam nadzieję, że w ramach tego programu będą powstawały kolejne zbiorniki. Zachęcam do udziału w naborze wniosków na przyszły rok, który trwa do 30 listopada – mówił wicemarszałek. – Środki pochodzą z programu ochrony gruntów rolnych i są szansą na przeciwdziałanie postępującym zmianom klimatu nie tylko przez samorządy lokalne, ale także przez mieszkańców naszego regionu. ABO

(WIELKO)POLSKIE DROGI

Pełnią istotną funkcję w systemie transportowym regionu, ponieważ łączą najważniejsze miasta i zapewniają spójność komunikacyjną na poziomie województwa. Podległy regionalnemu samorządowi Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu ma w swojej pieczy ponad 2700 kilometrów takich tras. W naszym cyklu przyglądamy się niektórym z nich.

Łączy nas ze światem

Widok nowego przebiegu drogi w Nowym Tomyślu. Ta inwestycja pozwoliła uwolnić kierowców od długiego oczekiwania na przejeździe kolejowym w tym mieście.

DW 305 nie jest może najdłuższą z dróg wojewódzkich w Wielkopolsce, a jednak to jedna z najważniejszych tras będących w gestii regionalnego samorządu. Stąd wiele nakładów inwestycyjnych poniesionych na rozwój tej arterii.

Duże znaczenie komunikacyjne drogi wojewódzkiej nr 305 pozwala zrozumieć rzut oka na mapę. W swoim południowym przebiegu łączy ona Wielkopolskę z województwami lubuskim i dolnośląskim, a na północy zapewnia dostęp do autostrady A2 (węzeł Nowy To-

myśl) i drogi krajowej nr 92.

W ostatnich latach zrealizowano tu szereg inwestycji, m.in. budowę nowego przebiegu drogi w Nowym Tomyślu wraz z wiaduktem nad linią kolejową nr 3. Zadanie kosztowało prawie 56,5 mln zł (w tym ponad 37 mln zł z UE) i znacząco poprawiło płynność ruchu, eliminując problem często zamkniętego przejazdu kolejowego. Wcześniej, również z dofinansowaniem unijnym, wyremontowano inne odcinki tej trasy o łącznej długości około 20 km.

Rozwijana jest też równoległa infrastruktura rowero-

wa, m.in. na odcinku Przyłęk – Glinno (3,77 km, koszt 8,1 mln zł), a także w rejonie Nowego Tomyśla i Borui Kościelnej czy na odcinku od DK 92 do skrzyżowania z drogą gminną 376512P, gdzie trwa opracowanie dokumentacji projektowej. Realizowane i planowane inwestycje obejmują również przebudowę skrzyżowań, obiektów inżynierskich i budowę rond.

Jak wspomniano, na północy swój bieg DW 305 rozpoczyna – przy dawnej krajowej „dwójce” – w okolicach Bolewicy i Bolewicy, by już po chwili przeprawić się nad autostradą A2. Potem trasa omija opisanym wyżej odcinkiem Nowy Tomyśl, następnie Boruję Kościelną, Kuźnicę Zbąską i Karpicko, by przez zabudowania Wolsztyna przedrzeć się fragmentem drogi krajowej nr 32. Opuszczając to miasto, biegnie tuż przy znanej atrakcji – Parowozowni Wolsztyn. Mijamy Mochy, Kaszczor, Wijewo i docieramy – po nieco 60 kilometrach – do granicy województwa. Co ciekawe, przez kolejne kilometry – najpierw w województwie lubuskim ze Wschową, a potem w dolnośląskim do miejscowości Wroniniec – droga (choć już nie „nasza”) nadal ma numer 305. ABO

DW 305

- ▶ **przebieg:** droga 92 (Bolewice) – Nowy Tomyśl – Wolsztyn – granica województwa
- ▶ **długość w województwie wielkopolskim:** ponad 60 km
- ▶ **natężenie ruchu:** 2780-10.711 pojazdów na dobę

Gdzie i po czym pojedziemy w naszym

Wielkopolska Baza Dróg Rowerowych to element ważnej dla mieszkańców polityki prowadzonej przez samorząd województwa.

Artur Boiński

Gdyby z sieci wielkopolskich dróg rowerowych stworzyć jedną, ciągłą trasę, to na dwóch kółkach bez problemu dotarlibyśmy z Poznania na południowoportugalskie wybrzeże Atlantyku (na przykład do Faro) albo – jadąc w drugą stronę – choćby do azerskiego Baku nad Morzem Kaspijskim...

Szczypta historii

O możliwościach odkrywania uroków regionu na jednoślady pisaliśmy w „Monitorze” już kilkanaście lat temu, prezentując obejmujący 3000 kilometrów tras Wielkopolski System Szlaków Rowerowych (z artykułem można zapoznać się w archiwum na naszej stronie internetowej www.monitorwielkopolski.pl). Wtedy skupialiśmy się głównie na turystycznym wykorzystaniu tego środka transportu, warto jednak przytoczyć poniższy akapit, dotyczący historii...

Tradycje budowy infrastruktury rowerowej w Poznaniu sięgają 1900 r. Wtedy powołano pierwsze stowarzyszenie cyklistów. Rowerzyści mieli w Poznaniu niełatwy żywot. „Odwieczny” konflikt w przestrzeni ulicznej pomiędzy cyklistami a automobilistami trwa już od I wojny światowej. Ale najwcześniejsze powody budowy infrastruktury rowerowej były inne. Rower wymagał gładkiej, a przez to wygodniejszej i bezpieczniejszej nawierzchni niż powszechne wówczas „kocie łby”. Dlatego początkowo zaczęto wytyczać trasy dla rowerzystów wyłożone specjalnymi płaskimi kamieniami, aby odseparować ich od powozów konnych. W latach 30. w Poznaniu rowerzyści stanowili już połowę uczestników ru-

Zakochani w rowerowych podróżach Wielkopolanie z roku na rok mają do dyspozycji coraz lepszą infrastrukturę.

chu miejskiego. Z tego okresu pochodzi pierwszy plan dróg rowerowych dla Poznania autorstwa Zbigniewa Zielińskiego, a cała projektowana wtedy miejska sieć miała obejmować 70 kilometrów. Ruch rowerowy odgrywał bardzo ważną rolę szczególnie w dojazdach do zakładów pracy.

Polityka i zespół

I choć potem nastąpił okres, gdy potrzeby rowerzystów zeszyły na dalszy plan, to ostatnie lata znów przyniosły modę na wykorzystywanie tego środka transportu w codziennych dojazdach do pracy i szkoły. Efektem był wzrost społecznych oczekiwań w zakresie rozwoju infrastruktury i odpowiedź na nie ze strony decydentów.

– Na początku 2024 roku zarząd województwa przyjął „Politykę rowerową województwa wielkopolskiego” – przypomina wicemarszałek Wojciech Jankowiak. – Jeszcze w tym samym roku powołano kilkunastoosobowy Ze-

spół ds. polityki rowerowej, mający pomagać w efektywnej realizacji założeń wymienionego dokumentu (w jego skład wchodzi przedstawiciele wybranych departamentów UMWW, sejmiku, WZDW i WBPP).

Rezultaty podejmowanych działań można zobaczyć chociażby w najnowszej odsłonie Wielkopolskiej Bazy Dróg Rowerowych (WBDR), która jest jednym z najważniejszych elementów realizacji wspomnianej polityki.

Będzie więcej

– Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu zakończyło niedawno coroczne badanie infrastruktury dla ruchu rowerowego w regionie – informuje Jowita Maćkowiak, dyrektor WBPP i przewodnicząca wspomnianego zespołu. – Już czwarty rok z rzędu otrzymaliśmy dane z wszystkich samorządów gminnych i powiatowych oraz Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu i Generalnej Dy-

rekcji Dróg Krajowych i Autostrad, co czyni WBDR podstawowym narzędziem monitoringu w ramach „Polity-

widać wyraźny, systematyczny wzrost, łączna długość infrastruktury zwiększyła się przez ten czas o 21procent – wska-

Biorąc pod uwagę długość dróg dla rowerów w stosunku do liczby ludności, zajmowaliśmy drugie miejsce w kraju, za województwem lubuskim

ki rowerowej województwa wielkopolskiego”.

Jak można podsumować rezultaty przeprowadzonej analizy?

– Łączna długość całej infrastruktury dla ruchu rowerowego w województwie wielkopolskim według stanu na koniec marca 2026 roku wynosi 3692 km, w tym 3338 km to drogi rowerowe, a 354 km to inne typy tras przygotowanych dla cyklistów. W porównaniu z danymi z 2023 roku

zuje Jacek Wilczkowiak, odpowiedzialny w WBPP za aktualizację bazy.

Z zebranych danych wyraźnie wynika, że ta sieć w kolejnych latach nadal będzie się powiększać. W realizacji są już bowiem 184 kilometry dedykowanych jednośladow tras, a w planach Wielkopolska ma ich aż 2135 kilometrów!

Asfalt i beton

Po czym najczęściej jeżdżą wielkopolscy cykliści?

Jeżeli chodzi o formalną klasyfikację, mniej więcej połowę ze wspomnianej sieci stanowią drogi dla pieszych i rowerów. Ponad 37 procent to wydzielone trasy wyłącznie dla jednośladow. Pozostałe kilkanaście procent dopełnia taka infrastruktura, jak wydzielone pasy dla rowerów, dopuszczony ruch jednośladow na chodnikach, kontraruch, strefa „tempo 30”.

Drogi rowerowe w regionie są wykonane zazwyczaj z nawierzchni asfaltowej (ponad 45 proc.) lub betonowej (kostka, ponad 38 proc.). Jeśli wierzyć zawartym w WBDR danym, cykliści w regionie mogą być naprawdę zadowoleni z jakości dostępnej infrastruktury. Stan aż 76,5 proc. tras rowerowych określono jako dobry, a kategoria „zły” (oznaczająca konieczność podjęcia „niezwłocznych zabiegów naprawczych”) dotyczy tylko 2,1 proc. z nich.

Które obszary naszego regionu można uznać za „rowerowe eldorado”?

Tu odpowiedź nie jest jednoznaczna. Biorąc pod uwagę całą długość sieci, ponad 62 proc. wielkopolskich dróg rowerowych znajdziemy na obszarach wiejskich, a niespełna 38 proc. – w miastach.

Jeżeli jednak szukać najdłuższej infrastruktury w granicach administracyjnych danej miejscowości, to oczywiście trzeba zerkać w kierunku największych miast regionu. W Poznaniu mamy aż 220 km tras rowerowych, w Pile – 72 km, w Kaliszu – 60 km. Natomiast jeśli chodzi o obszary wiejskie, to najdłuższa sieć takich dróg znajduje się w gminach wiejskich: Tarnowo Podgórne – 53 km, Kościan – 49 km oraz na obszarze wiejskim gminy miejsko-wiejskiej Oborniki – 42 km.

Nie zawsze potrzebne są osobne ścieżki rowerowe, czasami wystarczy wydzielony pas ruchu.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– Na początku 2024 roku zarząd przyjął „Politykę rowerową województwa wielkopolskiego”.

Było to wypełnienie zapisów „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2030”, mówiących o ograniczeniu negatywnego wpływu transportu na klimat oraz wzmacnianiu potencjału kulturowego regionu poprzez rozwój infrastruktury i popularyzację turystyki rowerowej. W dokumencie tym wprost wskazano, że misją samorządu województwa jest dążenie do zapewnienia komfortowych i bezpiecznych warunków dla rozwoju mobilności rowerowej o charakterze transportowym i turystycznym.

Aktualizowana systematycznie przez podległą nam jednostkę, jaką jest WBPP, Wielkopolska Baza Dróg Rowerowych pozwala na bieżącą ocenę stanu infrastruktury oraz lepszą koordynację planów w tej dziedzinie. Jako samorząd regionu mamy duży bezpośredni udział w rozwoju wygodnych tras, którymi mogą poruszać się użytkownicy jednośladow, co widać po licznych inwestycjach realizowanych w ostatnich latach przez podległą nam Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich. Sam będąc na co dzień aktywnym rowerzystą, mam dużą satysfakcję, obserwując, jak Wielkopolanie mogą podróżować na dwóch kółkach czy to do pracy, czy do szkoły, czy w celach turystycznych coraz wygodniej i bezpieczniej.

regionie na dwóch kółkach?

Co cieszy, co martwi

Autorów aktualizacji WBDR cieszy to, że w naszym województwie obserwujemy może nie jakiś skokowy, ale za to systematyczny przyrost rowerowej infrastruktury. Od kilku lat ta sieć rozrasta się średnio o około 152 km rocznie. Za pozytywne zjawisko można też uznać fakt, że choć wciąż są w Wielkopolsce gminy w ogóle pozbawione dróg rowerowych, to jednak ich liczba ciągle się zmniejsza – z 18 w 2023 roku do 12 obecnie.

A co może martwić? – Zauważalna jest prawidłowość, że większość miast powiatowych oraz największych ośrodków miejskich dysponuje ponadprzeciętnie rozwiniętą siatką dróg rowerowych. Głównym wyzwaniem pozostaje jednak brak spójności tej sieci. Jej fragmentaryczność sprawia, że w wielu przypadkach nie zapewnia ona efektywnych połączeń między sąsiadującymi ośrodkami gminnymi – tłumaczy Jacek Wilczkowiak.

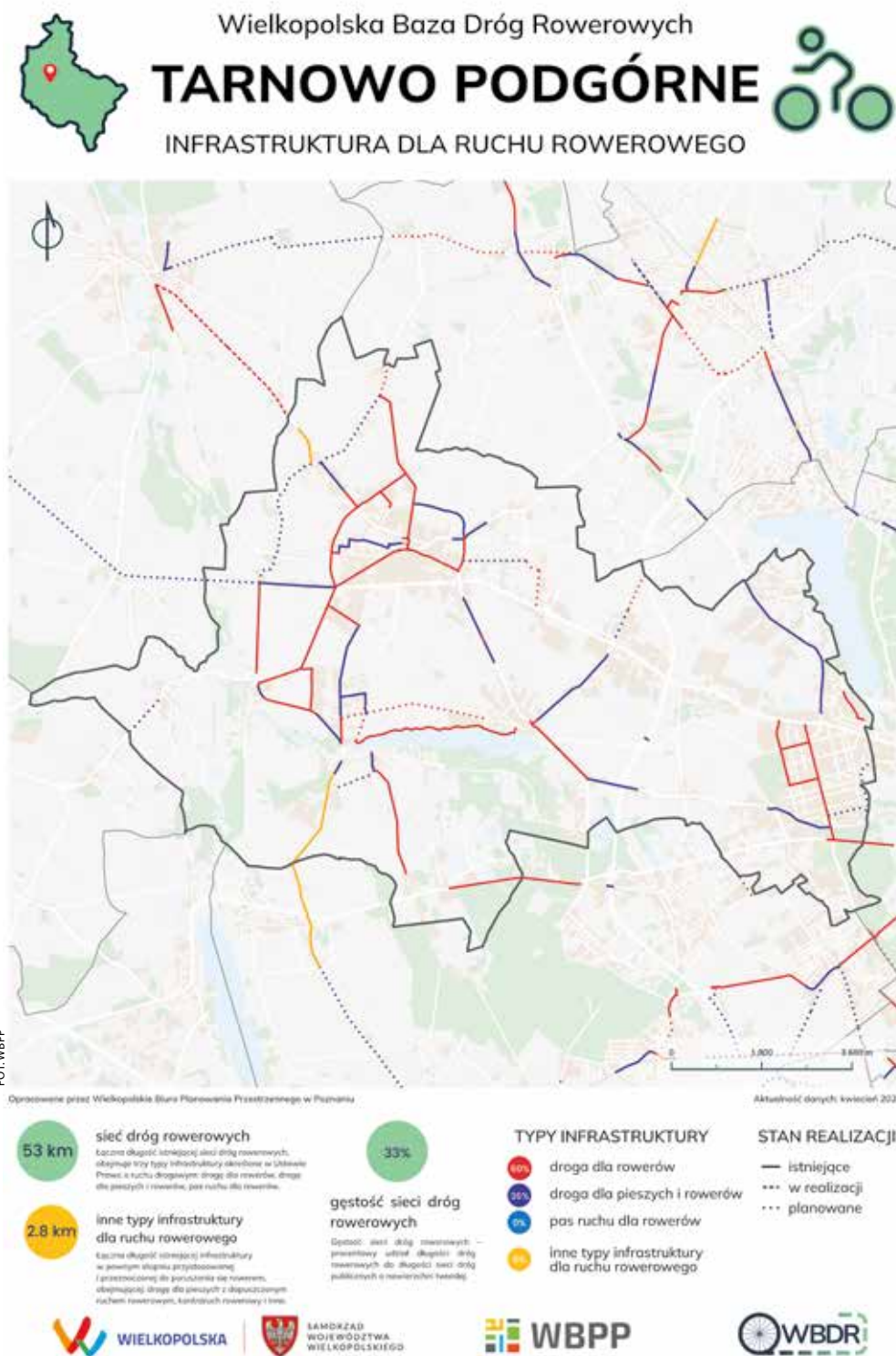
Pewne jest to, że adres www.wbppoznan.pl/WBDR można polecić zarówno tym, którzy na dwóch kółkach codziennie przemierzają drogę do pracy czy szkoły, jak i tym, którzy swoje maszyny wyjmują – choćby sporadycznie – w celach turystycznych. Na wspomnianej stronie znajdziemy aktualny stan tras zarówno w ujęciu ogólnowojevodzkim, jak i bardzo lokalnym.

– Wszystkie dane zostały przedstawione w aplikacji mapowej WBDR. Dostępne są tam także plakaty zawierające mapę sieci oraz pliki z podstawowymi danymi statystycznymi dla wszystkich gmin województwa wielkopolskiego – opisuje Jowita Maćkowiak.

Drudzy w Polsce

Warto przy tej okazji spojrzeć także na to, jak wypadamy na tle kraju. Można to częściowo wyczytać z ostatniego raportu o stanie województwa, który sejmik rozpatrywał w maju.

– Na 10 tys. ludności w Wielkopolsce w 2024 roku przypadało 8,8 km dróg dla rowerów (w Polsce było to 6,2 km), tj. więcej niż rok wcześniej (u nas 8,1 km, w kraju 5,7 km), co pozwoliło nam zająć drugie miejsce w Polsce, za województwem lubuskim. Dynamika wzrostu wartości wskaźnika w stosunku do roku poprzedniego wyniosła u nas 108,9, wobec 107,5 na poziomie kraju – mówi dyrektor Departamentu Polityki Re-

Z WBDR możemy pobrać plakaty opisujące infrastrukturę dla każdej wielkopolskiej gminy – takie, jak ten dla Tarnowa Podgórnego.

Radni pytają

gionalnej UMWW Grzegorz Potrzebowski, prezentując wspomniany raport radnym z Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki. – Najwyższymi wartościami wskaźnika (15-25 km/10 tys. ludności) cechowały się powiaty leszczyński, kościański, wolsztyński i grodziski, a najniższymi (poniżej 4 km/10 tys. ludności) powiaty międzychodzki i wrzesiński. Najwyższą dynamikę długości ścieżek rowerowych na 10 tys. ludności w stosunku do 2023 roku odnotowano w powiatach konińskim (143,6), kolskim (124,7), poznańskim (120,0), kaliskim (118,4) i słupeckim (118,1)

Oczywiście ten rozwój rowerowej infrastruktury nie bierze się znikąd. Odpowiednich rozwiązań (budowy dróg, parkingów, stojaków, ale też wprowadzania możliwości przewożenia jednośladów w transporcie publicznym) domagają się mieszkańcy. Te postulaty widać choćby po tym, jak wiele z interpelacji i zapytań składanych przez radnych podczas sejmikowych sesji dotyczy właśnie tej tematyki.

I dzisiaj w zasadzie prawie każda nowa inwestycja drogowa – niezależnie od tego, kto jest inwestorem – uwzględnia również różnego

rodzaju udogodnienia dla rowerzystów.

– Samorząd województwa od lat konsekwentnie inwestuje w rozwój infrastruktury rowerowej, co nie tylko podnosi bezpieczeństwo użytkowników dróg, lecz także realnie wpływa na popularność ekologicznych form transportu. Dzięki temu coraz więcej osób wybiera rower nie tylko jako sposób rekreacji, ale także jako codzienny środek dojazdu do pracy czy szkoły – zauważa Paweł Katarzyński, dyrektor Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich i członek wspomnianego Zespołu ds. polityki rowerowej.

Razem różnie

Od 2018 roku WZDW realizuje również specjalny program pn. „Budowa ścieżek rowerowych”. – Samorządy lokalne mogą zgłaszać projekty i współfinansować takie inwestycje w 50 procentach. Kolejne nabory odpowiadają na aktualne potrzeby lokalnych społeczności, a powstająca sieć tras rowerowych coraz gęściej oplata region – tłumaczy Paweł Katarzyński. Dotychczas przeprowadzono 19 takich inwestycji o łącznej długości 19,6 km. To chociażby 3,1 km ścieżki o wartości 5,6 mln zł przy DW 432 na odcinku Krzywiń – Jerka albo 3,7 km (za

2,2 mln zł) z Karpicka do Barłoźni Wolsztyńskiej przy DW 305, a także dwukilometrowy odcinek przy DW 196 (kosztujący 3 mln zł), łączący Sławę Wielkopolską ze Skokami.

– Wspólne działania przynoszą rezultaty, a wspomniany program wzmacnia tego rodzaju możliwości – wskazywał Wojciech Jankowiak, podsumowując niedawno jedną z takich inwestycji w Wągrowcu. I przyznawał: – Budowy nowych dróg rowerowych są społecznie oczekiwane i istnieje duża presja, aby takie inwestycje realizować w wielu miejscach Wielkopolski. ■

Efektowne ujęcie drogi rowerowej przy DW 312 na odcinku Wielichowo – Ziemin.

Jedna ze ścieżek wybudowanych przez WZDW – przy odcinku DW 308 w powiecie grodziskim.

Pałac w Antoninie zaskakuje oryginalnymi kształtami, a przede wszystkim niepowtarzalną atmosferą.

Pomnik upamiętniający Chopina przed wejściem do budynku.

Wnętrze centralnej sali zajmuje wielki słup upodobniony do kolumny antycznej, wzorem namiotu podtrzymujący konstrukcję.

W Antoninie

Podostrowski pałac gościł arystokratów, myśliwych i... Fryderyka Chopina.

Marek Rezler

Antonin to wieś położona 15 kilometrów na południe od Ostrowa Wielkopolskiego, niegdyś wchodząca w skład dóbr przygodzickich, będących własnością rodziny Radziwiłłów. Miejsce to szczególnie upodobał sobie książę Antoni Radziwiłł (1775-1833), w latach 1815-1830 namiestnik Wielkiego Księstwa Poznańskiego – człowiek tyle szlachetny i uczciwy, ile bezsilny wobec realiów życia ziem zaboru pruskiego.

Smak księcia

Zgodnie z ówczesną modą, właśnie w Antoninie w latach 1822-1824 na jego polecenie wybudowano drewniany pałac myśliwski, według projektu Karola Fryderyka Schinkla, najwybitniejszego architekta pruskiego epoki romantyzmu. Co prawda, nie do końca dziś wiadomo, czy projekt ów był oryginalny, przeznaczony dla tego właśnie miejsca, czy wskazany przez księcia Antoniego z planów do wyboru, ale nie to jest najistotniejsze. Wkrótce książę Antoni zaczął traktować to miejsce jako ostoję odpoczynku, wytchnienia od polityki, doceniał tę przestrzeń, zafascynowany uroczą atmosferą otaczających pałac gęstych (wtedy) lasów, umiłowanej muzyki, dzieł sztuki, udanej, kochającej rodziny. Jeśli Radziwiłł nie było w „służbowej” siedzibie w Poznaniu przy Placu Kolegiackim czy w Ruhberu (Ciszycy) na Śląsku, to na pewno przebywał w Antoninie. Z czasem też w pobliżu powstała neoromańska kaplica rodowa (i grobowa) Radziwiłłów.

Trzeba przyznać, że książę Antoni, wyrafinowany miłośnik sztuki, meloman i utalentowany kom-

pozytor (autor m.in. pierwszej muzyki do „Fausta” Goethego), i tym razem wykazał się smakiem. Pałac w Antoninie zaskakuje oryginalnymi kształtami, a przede wszystkim niepowtarzalną atmosferą.

Zbudowany na planie krzyża greckiego, składa się z ośmiobocznego korpusu głównego zawierającego wielką okrągłą salę sięgającą od parteru aż po strop. Trzy z bocznych skrzydeł mieszczą pokoje gościnne, czwarte – klatkę schodową. Wnętrze centralnej sali zajmuje wielki słup upodobniony do kolumny antycznej, wzorem namiotu podtrzymujący konstrukcję pałacu. Jest to zarazem komin z paleniskami u dołu, który niegdyś ogrzewał całą salę. Dodajmy, że słup ten został w pomniejszeniu odwzorowany na wsporniku furty wjazdowej do terenu pałacowego. Wokół biegną dwa piętra drewnianych galerijek otaczających pomieszczenie. Mamy do czynienia z pałacem myśliwskim, więc kolumna jest ozdobiona trzema pierścieniami głów jelenich.

Najsłynniejsza wizyta

Nieodparty urok tego miejsca polega jednak na upamiętnieniu dziesięciu jesiennych dni 1829 roku, gdy na zaproszenie gospodarza gościł w antonińskim pałacu Fryderyk Chopin. Obydwaj panowie spotkali się już wcześniej w Warszawie, w salonie księżnej Ludwiki Czetwertyńskiej i szybko, z racji wspólnych zainteresowań, przypadli sobie do gustu. Chopin często bywał w Wielkopolsce, w Poznaniu mieszkali jego ciotka i wuj, zaś w Strzyżewie – Anna ze Skarbków Wiesiołowska, matka chrzestna Fryderyka. Od sierpnia 1826 roku artysta, na zaproszenie Radziwiłła, już kilkakrotnie bywał w Antoninie.

Jednak najsłynniejszy stał się jego pobyt między 26 październi-

ka i 4 listopada 1829 roku. Chopin muzykował wspólnie z gospodarzem, udzielał porad muzycznych księżniczkom Wandzie i Elizie, tam skomponował zadedykowany Radziwiłłowi efektowny Polonez C-dur op. 3 (część główną, jako że piękna introdukcja była napisana nieco później). Jeździł też po okolicy i gościł na polowaniach. Zachwycony przyjęciem, w listach do przyjaciół entuzjastycznie pisał o gościnności księstwa, o zaletach pańienek pozwalających udzielać sobie lekcji muzyki, o wspólnych występach z Radziwiłłem. Wydaje się jednak, że artysta, zafascynowany gościnnością dostojnych gospodarzy, nie zauważył (albo wolał nie zauważyć) dystansu stwarzanego między pianistą i arystokratami, dla których w gruncie rzeczy był on tylko jednym z wielu interesujących gości. Fakt jednak pozostaje faktem: tradycja – uroczą i sugestywną. Jeśli dodamy do tego inną sprawę: romantycznej, a niespełnionej miłości córki gospodarza miejsca, księżniczki Elizy i pruskiego następcy tronu księcia Wilhelma (przyszłego cesarza Wilhelma I) – zestaw romantycznych akcentów będzie kompletny. Jednak Antonin to przede wszystkim pobyt Chopina. Po drugiej wojnie światowej Gustaw Bojanowski opublikował – parokrotnie później wznawianą – sympatyczną powieść „Tydzień w Antoninie”, zgrabnie przedstawiającą realia sytuacyjne Antonina z końca lat dwudziestych XIX wieku.

Prezent dla Hitlera

W rękach Radziwiłłów pałac pozostawał do 1945 roku, a szczególnie przykry czas nastał w okresie okupacji, gdy pałac został podarowany... Hitlerowi przez ówczesnego właściciela, księcia Michała Radziwiłła, swoistego *enfant terrible* rodziny.

Potem losy tego uroczego miejsca wiele pozostawiały do życzenia. Pałac, zajmowany przez różnych, przypadkowych użytkowników, zaczął niszczeć i w zasadzie dopiero po 1956 roku można było podjąć starania o uratowanie „pańskiej” siedziby. A był ku temu czas już ostatni. W walkę o Antonin zaangażowali się liczni działacze kulturalni, zaś Jerzy Waldorff bój o ten pałac postawił na równi ze staraniami o uratowanie w Zakopanem Willi „Atma” Karola Szymanowskiego.

W 1960 roku los tego miejsca odmienił się całkowicie. Wśród działaczy kulturalnych Ostrowa Wielkopolskiego pojawiła się inicjatywa przekształcenia antonińskiego pałacu w ośrodek swobodnego kultury osoby i twórczości Fryderyka Chopina. W 1994 roku pałac antoniński został laureatem Nagrody „Europa

nowskimi), z udziałem cenionych artystów, podczas których wykonywane są nie tylko utwory Fryderyka. Ukoronowaniem każdego festiwalu jest nocny koncert podsumowujący „Chopin w aksamicie nocy”. We wnętrzu pałacu, w atmosferze niezwykle silnego ducha miejsca (*genius loci*) odbywa się wtedy impreza, która porusza nawet ludzi na co dzień obojętnych na piękno muzyki i wspólnych miejsc.

Oddzielna sprawa to upamiętnienie kompozytora w samym pałacu. W wyniku długich i żmudnych poszukiwań archiwalnych ustalono że F. Chopin zajmował jeden z pokoi na I piętrze – i tam też umieszczono izbę pamięci artysty, otwartą 4 września 1960 r. Jednak w latach siedemdziesiątych, po kolejnym remoncie, salonik upamiętniający Chopina przeniesiono na parter –

Trzeba przyznać, że książę Antoni, wyrafinowany miłośnik sztuki, meloman i utalentowany kompozytor, wykazał się smakiem przy wyborze projektu

nostra”. Warto jednak przypomnieć, że w wyniku transformacji ustrojowej, w końcu lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku pojawiły się głosy, że pałac jest obiektem „nierentownym”, a więc należy go „sprywatyzować”. Na szczęście z planów tych zrezygnowano. Dziś obiekt jest częścią – podległego Samorządowi Województwa Wielkopolskiego – Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu.

Poruszający nastrój

Przełomowym dniem stał się 4 września 1960 roku, gdy w plenerze, na tle pałacu odbył się pierwszy koncert; z czasem koncerty nabrały cyklicznego, corocznego charakteru. Od 1982 roku, we wrześniu w Ostrowie Wielkopolskim i w Antoninie odbywają się Międzynarodowe Festiwale „Chopin w Barwach Jesieni” (początkowo skromnie zwane Dniami Chopi-

i tam w dwóch pokojach zainscenizowano małe muzeum poświęcone artyście, z zachowaniem autentyzmu wnętrza. Można je zwiedzać do dziś.

Kto zajrzy do Antonina, powinien też zapoznać się z kryptą grobową znajdującą się w pobliskiej kaplicy, mieszczącej sarkofagi najważniejszych przedstawicieli rodu i z grobami na otaczającym kaplicę cmentarzyku; spoczywają tam osoby z woli wspomnianego Michała Radziwiłła przeniesione z krypty pod kaplicą. Osoba zorientowana w dziejach ówczesnej Wielkopolski znajdzie się w innym świecie...

Pałac księcia Antoniego Radziwiłła w Antoninie jest dziś jedną z głównych atrakcji okolic Ostrowa Wielkopolskiego, a także bardzo ważnym ośrodkiem polskiej kultury muzycznej o pięknej, szlachetnej urodzie i niezapomnianym duchu. ■

Aplikacja o Wielkopolsce

Nowa aplikacja to narzędzie promocji działań Samorządu Województwa Wielkopolskiego i podległych mu jednostek, ale przede wszystkim doskonałe źródło wiedzy o tym, gdzie warto być i co zobaczyć w naszym regionie.

– Szukacie pomysłu na weekend? Chcecie być na bieżąco z wydarzeniami w regionie? A może interesują was atrakcje i historia Wielkopolski? Teraz to wszystko znajdziecie w jednym miejscu – opisuje nowe narzędzie Marcin Fuszpaniak, dyrektor Biura Komunikacji Zewnętrznej i Promocji UMWW. – Serdecznie zapraszam do pobierania, aktywnego korzystania i udostępniania!

W założeniu aplikacja „Wielkopolska” ma być praktycznym przewodnikiem po regionie – dostępnym zawsze pod ręką i całkowicie bezpłatnie. Można ją pobrać w Google Play i App Store.

W tym miejscu będzie można sprawdzić najważniejsze informacje i aktualności dotyczące wydarzeń kulturalnych, sportowych i społecznych w województwie, a także poznać miejsca warte odwiedzenia. ABO

Czytają i nagradzają

Bibliotekarze i autorzy najpoczytniejszych książek zostali uhonorowani 12 maja podczas uroczystości w UMWW.

Uroczysta gala, która odbyła się 12 maja w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, była centralnym punktem obchodów Wielkopolskiego Dnia Bibliotekarza i Bibliotek. Podczas wydarzenia ogłoszono laureatów kolejnej edycji Literackiej Nagrody Wielkopolskich Czytelników – wspólnego przedsięwzięcia samorządu województwa oraz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu.

Laureatem w kategorii „literatura dla dorosłych” został Mikołaj Grynberg za esej „Rok, w którym nie umarłem” (nominowani byli też Jakub Małecki, Zyta Rudzka, Maciej Siembieda i Szczepan Twardoch). W kategorii „literatura dla dzieci” nagrodzono „Złodziejkę” Katarzyny Wasilkowskiej (nominacje otrzymali ponadto Michał Figura, Aleksandra Mizielińska i Daniel Mizieliński; Anja Franczak i Marianna Sztyma; Barbara Kosmowska i Emilia Dziubak oraz Wit Szostak).

– Trudno sobie wyobrazić kulturę w samorządzie lokalnym bez bibliotek, bo to dla niej fundament. Godne odnotowania jest to, jak wielki dokonał się postęp, jak bardzo nowoczesnymi placówkami kultury stały się biblioteki – mówił podczas wyda-

Tym razem za scenografię dla wydarzenia posłużyło patio w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego.

Trudno sobie wyobrazić kulturę w samorządzie lokalnym bez bibliotek, bo to dla niej fundament

zenia marszałek Marek Woźniak, który wręczył nagrody laureatom wspólnie z dyrektorem WBPiCAK Małgorzatą Grupińską-Bis.

Nagrodzono też – wojewódzkimi odznakami honorowymi oraz tytułami Templum Libri „Świątynia Książki” – biblioteki i bibliotekarzy.

Nagrody finansowe przyznano także 10 wielkopolskim placówkom, których kluby czytelnicze nominowały książki w tegorocznej edycji nagrody literackiej.

Warto dodać, że gala była ostatnim wydarzeniem, w którym Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum

Animacji Kultury w Poznaniu występowała pod dotychczasową nazwą. Zgodnie z kwietniową uchwałą sejmiku podległa samorządowi województwa instytucja – o czym oficjalnie poinformowała ona w komunikacie 19 maja – działa teraz jako Biblioteka Wielkopolska im. Stanisława Barańczaka. – To imię jest dla nas wielkim honorem. Stanisław Barańczak to ikona Wielkopolski i Poznania. Pozostawił nam wspaniałą spuściznę i chcielibyśmy do niej nawiązywać – podkreślił marszałek Marek Woźniak. ABO

POLECAMY

CZERWIEC NA SCENIE

„Na dobre zakończenie sezonu zafundujemy Wam arcyciekawą spotkanie z nietuzinkową historią Zdzisława Wardajna – osobistą, niewygodną, a momentami wręcz... nieprawdopodobną. Szesnastoletni Zdzisiek trafił w sam środek dramatycznych wydarzeń, w których przypadek i przeznaczenie splotły się w niepokojący sposób” – czytamy w zaproszeniu poznańskiego Teatru Nowego na premierę „Zdzisła” 25 czerwca.

JAK PRZED WIEKAMI

Już 20 czerwca Mały Skansen przy Ostrowie Lednickim ponownie wypełni się światłem ognisk, muzyką, dawnymi obrzędami i wyjątkową atmosferą wspólnego świętowania. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy zaprasza wszystkich na plenerową Noc Kupały – wydarzenie nawiązujące do pradawnego słowiańskiego święta związanego z letnim przesileniem słońca. W programie przewidziana jest nowość – multimedialny spektakl świetlny.

BALET Z OBRAZÓW

Teatr Wielki w Poznaniu zaprasza do świata inspirowanego twórczością Caravaggia – „artyści, którego obrazy fascynują intensywnością emocji i aurą tajemnicy. Spektakl w choreografii Mauro Bigonzettiego nie jest próbą odtworzenia jego dzieł, lecz interpretacją energii ukrytej w jego malarstwie: w napięciu ciał, sile gestów i niezwykłej fizyczności postaci”. Baletowa premiera odbędzie się 26 czerwca, a spektakle grane będą też w kolejne dwa wieczory. ABO

WIĘCEJ PROPOZYCJI INSTYTUCJI KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA:

 www.umww.pl/kultura

PAMIĘĆ O BOHATERSKICH DZIECIACH

Litery charakterystyczne dla polskiego alfabetu, czarno-białe sylwetki dzieci sprzed ponad wieku oraz napis „Bronko, Rozalko, Stefciu, Franku, Władku... PAMIĘTAMY!” – wszystko to przez kilka tygodni mogli oglądać przechodnie i przejeżdżający obok budynku Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Był to element specjalnej ekspozycji, umieszczonej na filarach gmachu, którą samorząd województwa uczcił przypadającą w tym roku 125. rocznicę Strajku Dzieci Wrzesińskich. Projekt, zrealizowany we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, miał upamiętnić jedno z najważniejszych wydarzeń w historii walki o zachowanie języka polskiego pod pruskim panowaniem. Strajk uczniów z wrzesińskiej szkoły, wywołany wprowadzeniem nakazu nauczania religii w języku niemieckim, stał się symbolem sprzeciwu wobec germanizacji i przykuł uwagę opinii publicznej w kraju oraz za granicą. ABO

Izabelle dla muzealników

Po raz kolejny wręczono nagrody przyznawane przez Fundację Muzeów Wielkopolskich i samorząd województwa.

To przedsięwzięcie organizowane jest od niemal ćwierć wieku, a do rąk zwycięzców trafia statuetka Izabelli, inspirowana postacią Izabelli Czartoryskiej. Gala podsumowująca ubiegły rok w branży odbyła się tyk razem 18 maja w Muzeum Śremskim.

Nagrodzonym i wyróżnionym gratulacje złożył marszałek Marek Woźniak, podkreślając, że są wśród nich placówki prowadzone zarówno przez samorząd województwa, jak i przez ministerstwo oraz samorządy lokalne.

Najwyższym wyróżnieniem w konkursie są Grand Prix. Te za 2025 rok w trzech z pięciu kategorii trafiły do instytucji podległych samorządowi województwa. Za „działalność wystawien-

Przedstawiciele muzeum w Szreniawie odebrali Izabellę przyznawaną w kategorii „działalność wystawiennicza”.

niczą” nagrodzono Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. W „działalności edukacyjnej” triumfowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Z kolei Muzeum Okręgowemu w Lesznie przypadł laur w kategorii „działalność naukowa i wydawnicza”.

Listę laureatów uzupełniło Muzeum Narodowe w Poznaniu, nagrodzone dwukrotnie: za „działalność promocyjną

i popularyzatorską” oraz za „opiekę nad dziedzictwem kultury i konserwację”. Pełną listę nagrodzonych i wyróżnionych w tym roku można znaleźć m.in. na stronie internetowej www.umww.pl.

Majowe spotkania w Śreźnie było również okazją do wręczenia przez marszałka wybitnym muzealnikom z regionu odznak honorowych „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”. ABO

Wspieramy bezpieczeństwo i edukację

Wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego od wielu lat prowadzą szeroko zakrojone przedsięwzięcia zmierzające do poprawy sytuacji na naszych drogach.

Pierwsza połowa roku zbliża się ku końcowi, wkrótce szkoły opustoszeją i rozpoczną się upragnione wakacje. Przeszedł więc czas na podsumowanie dotychczasowej działalności poznańskiego Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego i realizacji zadań w dziedzinie zwiększania bezpieczeństwa na drogach oraz edukacji dzieci i młodzieży w tym zakresie.

Trzeba przyznać, że działa się naprawdę dużo. Poznański WORD w ramach swoich wydatków, zatwierdzanych corocznie przez Wojewódzką Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Poznaniu, przeznaczają środki m.in. na zakup niezbędnego wyposażenia dla Państwowej Straży Pożarnej i dla OSP. Co roku sprzęt wart wiele tysięcy złotych trafia w ręce tych, którzy dbają o nasze bezpieczeństwo na drogach.

Ochotnicy doposażeni

W bieżącym roku zgłosiło się do nas wiele jednostek z wnioskami o zakupienie i przekazanie najpotrzebniejszego im sprzętu, niezbędnego w niesieniu pomocy ofiarom wypadków drogowych. Ze środków wypracowanych przez WORD Poznań zakupiono między innymi pilarki elektryczne, zestawy elektronarzędzi, rozpieracze i nożyce hydrauliczne, poduszki wysokociśnieniowe, defibrylatory, systemy chłodzenia baterii samochodowych, podpory teleskopowe, pulsoksymetry. Sprzęt został przekazany do jednostek ochotniczych straży pożarnych w Dąbrówce Leśnej, Gościejewie, Lipie, Nowołoskońcu, Parkowie, Pruscach, Rożnowie, Dopiewie, Zakrzewie, Dominowie.

Łączna wartość zakupów poczynionych przez WORD Poznań na rzecz wspomnianych jednostek przekroczyła 120 tysięcy złotych. Warto podkreślić, że druhowie z OSP często jako pierwsi docierają do miejsca wypadku i udzielają niezbędnej pomocy poszkodowanym w zdarzeniach komunikacyjnych.

FOT. Z: MAREK SZYKOR

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak przekazał sprzęt ratowniczy na ręce st. bryg. Tomasza Wiśniewskiego, zastępcy wielkopolskiego komendanta wojewódzkiego PSP.

Wtyczki do „elektryków”

Na liście obdarowanych nie zabrakło też jednostek Państwowej Straży Pożarnej, dla których wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego z Kalisza, Konina, Leszna, Piły i Poznania

zakupiły, za kwotę przekraczającą 160 tysięcy złotych, 31 sztuk specjalistycznych wtyczek bezpieczeństwa. Są to urządzenia, które w razie wypadku odcinają zasilanie w samochodach elektrycznych, zwiększając bezpieczeństwo

strażaków zaangażowanych w akcję ratowniczą.

Sprzęt ten trafił do jednostek miejskich i powiatowych PSP w województwie wielkopolskim. Uroczystego przekazania dokonano w obecności wicemarszałka Wojciecha Jan-

Autochodziki, przekazane przez WORD, pomogą w nauce bezpiecznych zachowań najmłodszym uczestnikom ruchu drogowego.

kowiaka, przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, dyrektorów wielkopolskich WORD-ów i przedstawicieli jednostek Państwowej Straży Pożarnej. Uroczystość odbyła się 15 kwietnia, podczas imprezy targowej Sawo 2026, poświęconej ochronie pracy, pożarnictwu i ratownictwu.

Z kolei maluchy z Przedszkola nr 174 i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 w Poznaniu otrzymały z rąk Julii Krakowiak, wicedyrektor poznańskiego WORD, zestawy autochodzików – zabawek edukacyjnych, które pozwolą im zdobywać wiedzę i praktyczne umiejętności w bezpiecznym poruszaniu się po

Co roku sprzęt wart wiele tysięcy złotych trafia w ręce tych, którzy dbają o nasze bezpieczeństwo na drogach

Odblaski, rowery i autochodziki

Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Poznaniu wspiera też najmłodszych – przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych – w edukacji na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Szkoły w Witkowie i Dopiewie zostały wyposażone w mobilne miasteczka ruchu drogowego, wraz z kompletnym oznakowaniem i sygnalizacją świetlną. Dzięki temu uczniowie przygotowujący się do egzaminu na kartę rowerową mogą sprawdzać swoje umiejętności w warunkach podobnych do rzeczywistej infrastruktury drogowej. Gumowe maty, które mogą być dowolnie układane, i dołączone sygnalizatory (przy przejściach dla pieszych i przejeździe kolejowym) dają możliwość efektywnej nauki w bezpiecznym miejscu. Miasteczko można ułożyć też w sali gimnastycznej, w której zajęcia z wychowania komunikacyjnego można prowadzić przez cały rok, niezależnie od warunków atmosferycznych. Sukcesywnie też przekazujemy wielu placówkom oświatowym rowery i niezbędne pomoce do wykorzystywania podczas przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową.

mieście. Ponadto do wielu, nie tylko poznańskich, placówek trafiają corocznie tysiące elementów odblaskowych, kamizelek, opasek i zawieszek.

To zaprezentuje w dorosłym życiu

Poznański WORD, wspólnie z funkcjonariuszami policji i straży miejskiej, aktywnie uczestniczy w pogadankach i spotkaniach z najmłodszymi uczestnikami ruchu drogowego w placówkach oświatowych na terenie Poznania i okolic. Wierzymy, że działania związane z wychowaniem komunikacyjnym wśród najmłodszych przełożą się później na poprawę kultury jazdy i bezpieczeństwa w dorosłym życiu.

Na działalność w zakresie bezpieczeństwa użytkowników dróg ośrodek przeznacza znaczną część wypracowanych co roku środków finansowych. Spodziewamy się, że nadchodzące miesiące będą równie intensywne i jednostki straży pożarnej, czy to ochotniczej, czy państwowej, będą miały możliwość doposażenia się w najpotrzebniejszy sprzęt, a dzieci z kolejnych przedszkoli i szkół będą mogły ćwiczyć za pomocą nowoczesnych pomocy edukacyjnych.

Marek Szykor WORD Poznań

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

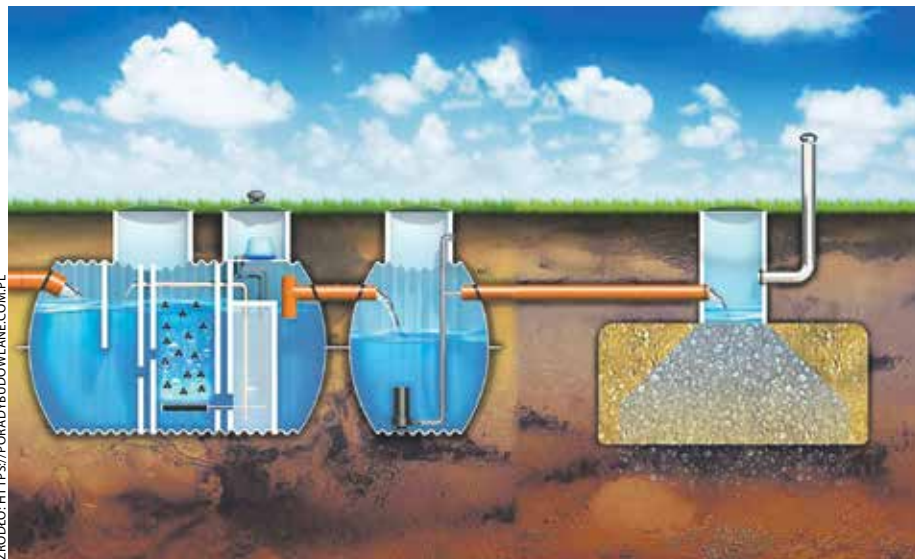
Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Maciej Bednik, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

Powstaną nowe przydomowe oczyszczalnie

Prawie 33 miliony złotych z PS WPR 2023-2027 trafi do 26 gmin w Wielkopolsce.

8 maja 2026 roku Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął ważną uchwałę dla gmin, które ubiegały się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Samorządy lokalne miały możliwość złożenia wniosku w tym zakresie podczas naboru, który odbył się w drugiej połowie 2025 roku. Teraz władze województwa zatwierdziły listę projektów wybranych do przyznania pomocy z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Fundusze unijne w ramach PS WPR 2023-2027 trafią do 26 gmin. Maksymalna wysokość dofinansowania na obszar gminy to 1,5 miliona złotych, a suma wsparcia przyznanego na realizację wszystkich dofinansowanych projektów wynosi niemal 33 miliony złotych. Na początku 2027 roku planujemy

Istnieje kilka technologii, w których buduje się przydomowe oczyszczalnie ścieków. Grafika pokazuje schemat działania oczyszczalni biologicznej.

przeprowadzić drugi nabór wniosków na przydomowe oczyszczalnie ścieków. Wówczas do rozdysponowania będzie pozostała pula środków w ramach alokacji dla

Wielkopolski – mówi Krzysztof Grabowski, wicemarszałek województwa wielkopolskiego.

Jeżeli wszystkie objęte wsparciem zadania zostaną

zrealizowane zgodnie z założeniami, to już wkrótce w naszym województwie powstanie 1326 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków. Inwestycje będą wykonane

na terenie aż 371 miejscowości.

Przydomowa oczyszczalnia ścieków ma kilka podstawowych zalet. Po pierwsze, w odróżnieniu od szamb,

skiego a beneficjentami drogą elektroniczną w systemie przeznaczonym do obsługi naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na

W 371 wielkopolskich miejscowościach powstanie wkrótce 1326 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków

jest bezobsługowa. To z kolei wiąże się z drugą zaletą, taka oczyszczalnia przynosi jej użytkownikowi znaczne oszczędności. Po trzecie wreszcie – jest rozwiązaniem przyjaznym środowisku.

Umowy w sprawie dofinansowania inwestycji zostały zawarte pomiędzy Samorządem Województwa Wielkopolskiego

lata 2023-2027. Na realizację projektu i złożenie wniosku o płatność końcową każda z gmin ma 24 miesiące od dnia zawarcia umowy.

Poprosiliśmy władarzy reprezentujących czterech beneficjentów PS WPR 2023-2027 o podzielenie się swoją opinią na temat otrzymanego wsparcia z funduszy europejskich.

Jarosław Sobański

burmistrz miasta i gminy Przedecz

– Do projektu, na który pozyskaliśmy wsparcie, przystąpiło 66 gospodarstw domowych z terenów wiejskich gminy

Przedecz. W ramach operacji gmina rozpocznie strategiczną zmianę gospodarki ściekowej na tych obszarach. Obecnie miasto Przedecz jest w 100 procentach objęte systemem zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, natomiast obszar wiejski w niewielkim procencie posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gospodarka ściekowa na terenach wiejskich wymaga zmian z obecnych zbiorników bezodpływowych na nowoczesne systemy oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie w bardzo dużym stopniu na poprawę warunków środowiskowych w naszej gminie. Dbamy o zrównoważony rozwój nie tylko w obrębie miasta, ale również okolicznych wsi.

Na podkreślenie zasługuje bardzo duże zainteresowanie mieszkańców naszej gminy udziałem w tym projekcie. W bardzo krótkim czasie zebraliśmy maksymalną liczbę osób zgłaszających chęć budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, co umożliwiło pozyskanie blisko półtora milionowego dofinansowania. W imieniu gminy Przedecz składam serdeczne podziękowania władzom województwa za pozytywne rozpatrzenie naszego wniosku.

Andrzej Nowak

wójt gminy Kramsk

– Gmina Kramsk należy do tych JST, gdzie rozproszony charakter zabudowy sprawia, że budowa zbiorczej sieci kana-

lizacyjnej na wszystkich obszarach jest ekonomicznie nieuzasadniona. Znaczna część mieszkańców nie ma dostępu do kanalizacji zbiorczej, co stwarza realne zagrożenie dla środowiska naturalnego – gleby i wód gruntowych. Odpowiedzią na tę pilną potrzebę jest projekt budowy przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków.

Dzięki wsparciu w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 gmina Kramsk zrealizuje projekt obejmujący montaż 53 przydomowych oczyszczalni biologicznych oraz wykonanie 1386 m² złoża filtracyjnego, a także prace projektowe i geodezyjne. Inwestycja obejmie 22 miejscowości gminy. Całkowita wartość operacji wynosi 2.128.319,43 zł, w tym dofinansowanie ze środków zewnętrznych w kwocie 1.500.000 zł.

Zainteresowanie mieszkańców projektem było ogromne – liczba zgłoszeń jednoznacznie potwierdziła skalę potrzeb. Projekt zostanie zrealizowany jednorazowo, bez podziału na etapy, nie później niż do marca 2028 r. Jestem przekonany, że ta inwestycja realnie poprawi stan środowiska naturalnego i jakość życia naszych mieszkańców.

Dariusz Pryczak

wójt gminy Ostrów Wielkopolski

– Projekt dofinansowany ze środków Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 jest odpowiedzią na zainteresowa-

nie mieszkańców przydomowymi oczyszczalniami ścieków. W lipcu i wrześniu 2025 roku przeprowadziliśmy dla nich dwa nabory. Osoby zainteresowane udziałem składały deklaracje oraz zawierały z gminą umowy użyczenia działek na potrzeby realizacji zadania. W listopadzie ubiegłego roku złożyliśmy komplet dokumentów obejmujący 57 oczyszczalni.

To zadanie wynika z realnych potrzeb mieszkańców i aktualnego stanu gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie naszej gminy. Sieć kanalizacyjna jest rozwijana, mamy ponad 2500 gospodarstw domowych przyłączonych do kanalizacji, ale są miejsca, w których z powodów technicznych, terenowych lub ekonomicznych nie ma możliwości podłączenia domostw do zbiorczego systemu kanalizacji. Dotyczy to szczególnie nieruchomości położonych na terenach wiejskich, poza obszarami gęstej zabudowy, gdzie kanalizacja sanitarna nie jest projektowana albo jej wykonanie byłoby niemożliwe ze względu na warunki lokalne.

Na realizację inwestycji pozyskaliśmy 1,47 mln złotych dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, co stanowi 75 procent całkowitej wartości projektu.

Tomasz Lesiński

burmistrz Kobylina

– Realizacja projektu pn. „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Kobylin” to ważna i długo

oczekiwana inwestycja dla mieszkańców naszych terenów wiejskich. Dzięki środkom europejskim w kwocie 1,29 mln zł oraz zaangażowaniu Samorządu Województwa Wielkopolskiego możliwa będzie realizacja przedsięwzięcia, które znacząco poprawi gospodarkę wodno-ściekową w naszej gminie. Cieszymy się, że gmina Kobylin po raz kolejny znalazła się w gronie beneficjentów Wspólnej Polityki Rolnej. Obecnie nasza gmina jest skanalizowana w około 50 procentach. Od lat wspieramy też mieszkańców poprzez własne programy dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Jest to podyktowane przeważającym występowaniem obszarów o rozproszonej zabudowie, gdzie tworzenie tradycyjnej sieci kanalizacyjnej jest bardzo kosztowne i trudne technicznie do wykonania. Właśnie dlatego pozyskanie dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie ścieków, które stanowią nowoczesne, skuteczne i przyjazne środowisku rozwiązanie, ma dla nas i mieszkańców ogromną wartość.

Planujemy, że w ramach projektu powstanie 45 przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców oraz 3 oczyszczalnie na rzecz zasobu gminnego.

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Materiał finansowany ze środków UE w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, opracowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, e-mail: ksow@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Połączył brzegi miasta

Od maja mieszkańcy Ślesina mogą korzystać z nowego mostu, który zastąpił wysłużoną, ponad 70-letnią konstrukcję.

W tym półroczu to już kolejna inwestycja unijna otwierana na drogach wojewódzkich. Po Nowym Tomyślu i Kiszkuwie przyszedł czas na most w Ślesinie. Była to jedna z najbardziej wyczekiwanych inwestycji ostatnich lat we wschodniej Wielkopolsce. Powód? Stary most, pochodzący z 1950 roku, był w tak złym stanie technicznym, że nie nadawał się do dalszej eksploatacji. Budowa nowej przeprawy była więc koniecznością. Pomogło wsparcie unijne. Aż dwie trzecie kosztów pokryła dotacja z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. W otwarciu (8 maja) uczestniczył wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

To kompleksowe przedsięwzięcie. Pomyślano o wszystkich użytkownikach drogi – kierowcach, rowerzystach i pieszych. Długość przeprawy to 64 metry. Wybudowano na niej jezdnię o szerokości 7 metrów wraz z chodnikami po stronie południowej. Po stronie północnej powstała droga dla pieszych i rowerzystów. Konstrukcja stalowa

Most w Ślesinie jest położony w sąsiedztwie przystani wodnej.

mostu w Ślesinie ma postać łuku wyniesionego ponad powierzchnię jezdni o wysokości prawie 9 metrów.

Całą inwestycję realizowano na 350-metrowym odcinku drogi wojewódzkiej nr 263. Powstały więc przejścia dla pieszych z azyłami, zatoka autobusowa, przebudowano sieć telekomunikacyjną i kanalizację deszczową oraz oświetlenie drogowe – informuje Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.

Most znajduje się w bliskim sąsiedztwie przystani wodnej, którą (co warto odnotować)

wybudowano kilka lat temu również z funduszy europejskich. Co więcej, w ostatnim czasie władze gminy pozyskały kolejne dotacje UE na wzbogacenie mariny o nową infrastrukturę, m.in. umocnienie brzegi, pojawi się wiatka rowerowa ze stojakami czy oświetlenie energooszczędne.

Warto zatem odwiedzić Ślesin. To przecież jeden z największych ośrodków turystyki wodnej w Wielkopolsce. Przystań jest przyjazna nie tylko wodniakom. Dziś jest to miejsce spotkań zarówno turystów, jak i mieszkańców. A te-

raz można w to miejsce dojechać przez nowoczesny most.

***

To nie jedyna inwestycja drogowa we wschodniej Wielkopolsce. W sąsiednim powiecie kolskim niebawem kierowcy oraz piesi będą mogli korzystać z odnowionej DW 263 w miejscowości Drzewce. Trwa realizacja trzeciego etapu rozbudowy tej drogi. Na odcinku o długości ponad 4 km przebudowywanych jest 11 obiektów inżynierskich. Obecnie zaawansowanie prac wynosi 86 procent – czytamy w mediach społecznościowych WZDW.

MARK

Scenicznie wyposażony

26 maja odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budowę nowej siedziby Teatru Muzycznego w Poznaniu.

– Chciałem przekazać dobrą wiadomość dotyczącą przyszłości Teatru Muzycznego w Poznaniu. Jako dysponent Funduszy Europejskich dla Wielkopolski mamy zarezerwowane 66 mln 950 tys. zł na wyposażenie tego obiektu. W październiku pan dyrektor złoży ostateczny wniosek o to dofinansowanie – poinformował podczas majowego wydarzenia marszałek Marek Woźniak.

To pierwszy w powojennej historii Poznania teatr budowany od podstaw. Funduszy wkład przede wszystkim podniesie jakość występów artystycznych.

– Projekt, mam nadzieję, zostanie wpisany na listę tzw. projektów niekonkurencyjnych, które nie podlegają już procedurze konkursu, tylko wchodzą do realizacji – tłumaczył marszałek. – W ramach tego wyposażenia pojawi się cała część sceniczna, czyli oświetlenie, nagłośnienie i multimedia. Zainstalowane będą też siedziska, zarówno w sali głównej na 1200 osób, jak i w sali kameralnej na 300 osób, z zapewnieniem odpowiedniej przestrzeni dla osób z niepełnosprawnościami.

Teatr powstaje tuż obok Akademii Muzycznej i Ronda Kaponiera.

Z tych środków zostanie też sfinansowane całe zaplecze, zarówno biurowe, jak i socjalne.

Nowoczesny i największy w Polsce teatr muzyczny stanie się jednym z najważniejszych obiektów kulturalnych w naszym regionie. Jego sercem będzie duża scena o powierzchni 264 m², przygotowana do realizacji musicali i koncertów. Budowa ma zakończyć się w grudniu 2028 roku.

Tego samego dnia, podczas gali podsumowującej 70-lecie Teatru Muzycznego, wicemarszałek Wojciech Jankowiak wręczył przyznaną jego zespołowi odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”. oprac. MARK

Czytaj o FEW

Jak tworzyć miejsca, które nie tylko dają oddech, ale pokazują, jak mądrze łączyć troskę o przyrodę z adaptacją do zmian klimatu?

Odpowiedź można znaleźć w najnowszym numerze e-magazynu „Nasz Region”. Wystarczy zeskanować kod QR i uzyskać dostęp do sprawdzonych informacji o Funduszach Europejskich w Wielkopolsce.

Prof. Mariusza Lamentowicza – przyrodnika, geografę z UAM w Poznaniu pytamy, dlaczego adaptacja do zmian klimatu staje się jednym z wyzwań dla samorządów. Sprawdzamy też, jak w praktyce wielkopolskie gminy radzą sobie z tym zagadnieniem. Odwiedzamy w tym celu Piłę oraz W r z e ś n i ę , gdzie realizowano ciekawą „zieloną” przedsięwzięcia. MARK

Tak się prezentuje odnowiony pałac w Rościnnie

W ostatnich latach przybywa w regionie pałaców odnowionych ze środków funduszy europejskich. Przykłady można mnożyć. Od klasycystycznej perły w Lewkowie, przez Pałac Radolińskich w Jarocinie, po zespół pałacowo-parkowy w Rokosowie.

Prace remontowo-budowlane zakończyły się także w XIX-wiecznym pałacu w Rościnnie (gmina Skoki). To inwestycja szczególna, bo dotyczy miejsca o dużym znaczeniu historycznym, społecznym i duchowym. Od teraz pałac będzie pełnił funkcję nie tylko domu rekolekcyjnego, ale również centrum kulturalno-edukacyjnego, otwartego na organizację warsztatów, spotkań, wydarzeń artystycznych, edukacyjnych i prospołecznych.

To jedna z pierwszych inwestycji kulturalnych ukończona z puli FEW.

Co zatem zmieniło się w tym miejscu? Przede wszystkim pałac został odnowiony i zyskał estetyczny wygląd. Uwagę zwraca bardzo przemyśla-

na przestrzeń wewnątrz budynku. W piwnicy znalazły się: pokój spotkań, kuchnia do organizacji warsztatów kulinarnych oraz zaplecze socjalno-

-techniczne służące działalności kulturalnej. Na parterze przygotowano siedem pokoi warsztatowo-ekspozycyjnych, a także sale wystawienniczo-

-koncertowe. Na piętrze powstało 14 pokoi noclegowych, sala audiowizualna oraz czytelnia. Dofinansowanie z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski wyniosło 16,4 mln zł.

W podsumowaniu inwestycji, które odbyło się 12 maja, uczestniczyli m.in. marszałek Marek Woźniak i prymas Polski abp Wojciech Polak.

W najbliższych miesiącach planowany jest zakup wyposażenia. Poprawi się również estetyka otoczenia pałacu. Będzie bardziej zielono, bo powstanie chociażby ścieżka ekologiczna i mała architektura – oczywiście z dbałością o poszanowanie różnorodności ekologicznej, jaka panuje w Rościnnie. To za sprawą drugiej dotacji, jaką Fundacja Statera (beneficjent remontu pałacu) pozyskała z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. MARK

I wtedy przyszedł maj...

Minął wyjątkowy miesiąc na kulturalnej i społecznej mapie naszego regionu.

Rokosowo, Lednica, Wierzbinek, Piła, Poznań, Kępno – to wybrane miejscowości, w których mieszkańcy Wielkopolski podziwiali, jak unijne miliony zmieniają ich codzienność. Za nami „Funduszowy maj” w całkowicie odświeżonej formule. Znane z poprzednich lat Dni Funduszy Europejskich ustąpiły miejsca całomiesięcznemu festiwalowi atrakcji. W naszym regionie nie zabrakło koncertów, pikników, warsztatów czy spotkań z wyjątkowymi ludźmi.

Świętowanie zainaugurowano na zamku w Rokoszowie. 1 maja odbyła się „Majówki z Funduszami” – pisaliśmy o niej w poprzednim „Monitorze”. W kolejnych dniach swoje drzwi otworzyło również Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Uczestnicy mogli poznawać historię w nietypowy sposób (poprzez dotyk, dźwięk, obraz i opowieść) czy wziąć udział w prawdziwej... podróży w czasie za sprawą gry edukacyjnej „Obywatel w grodzie – obywatelskość po piastowsku”.

Tłumy miłośników kultury słowa zawitały do Wierzbin na spotkania z wybitnymi gośćmi – Arturem Andru-

Spotkania, pikniki, koncerty... wydarzenia odbyły się w całym regionie.

sem oraz prof. Jerzym Bralczykiem. Na koncert zaprosiło mieszkańców Centrum Synagoga w Kępnie. Wystąpił zespół Chilla Quartet – można było zobaczyć klasyczne

instrumenty i posłuchać nowoczesnych aranżacji. W Parku na Wyspie w Pile odbył się piknik rodzinny, na sam koniec zagrała niezwykła Big Bike Orchestra, grając na po-

tecznym rowerze i promując ekotransport. W Poznaniu chętni zwiedzali niedostępne na co dzień zakamarki Bramy Poznania, Collegium Martineum czy brzegów Cybiny. MARK

Fundusze na obronność na start!

W poprzednich wydaniach informowaliśmy, że w programie regionalnym dostępne będą ponad 828 mln zł na szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Znamy już szczegóły. Wiemy, jakie działania zostaną dofinansowane kwotą 738 mln zł.

Do końca czerwca trwają trzy nabory w trybie niekonkurencyjnym – te środki trafiają bezpośrednio do konkretnych podmiotów. Najwięcej, bo 160 mln zł wzmocni rozwój technologii i infrastruktury wspierającej regionalną obronność. Z pieniędzy skorzystają wielkopolskie uczelnie i instytuty. Chodzi głównie o rozwijanie lokalnej myśli naukowo-technologicznej.

Dofinansowanie otrzyma m.in. Politechnika Poznańska, która wybuduje Centrum Technologii Zrównoważonego Rozwoju. Sieć Badawcza Łukasiewicz – Poznański Instytut Technologiczny stworzy stanowisko do badania łożysk i maźnic, wielkogaba-

rytową komorę klimatyczną oraz laboratorium obliczeniowe dla automatyzacji przetwarzania informacji.

Fundusze europejskie trafiają też do Uniwersytetu Przy-

rodniczego, który uruchomi Wielkopolskie Centrum Projektowania Żywności, oraz do Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, gdzie powstanie infrastruktura do badań nad dużymi modelami językowymi wykorzystywanymi do oceny jakości informacji.

Zainwestuje również Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Rozwinie on Centrum NanoBiome-

dyczne, utworzy laboratorium preparatyki i charakteryzacji powierzchni materiałów funkcjonalnych, a także przygotuje interdyscyplinarną infrastrukturę badawczą me-

diów i nowoczesnych zastosowań sztucznej inteligencji.

Do końca czerwca swój wniosek powinien złożyć Ortopedyczno-Rehabilitacyjny Szpital Kliniczny im. W. Degi w Poznaniu, na modernizację budynku tamtejszego oddziału dziennego pobytu rehabilitacyjnego. Będzie także rozbudowywany System Informacji Przestrzennej Województwa Wielkopolskiego, m.in. o sy-

stem monitorowania zagrożeń, alarmowania oraz szybkie przekazywanie informacji.

Środki unijne posłużą rozbudowie linii kolejowej nr 356 (135,2 mln zł). Na tabor i drogi zostanie wydane 272 mln zł. Pociągi będą dostosowane do przemieszczania się ludności, poprawią zdolności ewakuacyjne i ciągłość transportową, co jest niezwykle istotne w sytuacji destabilizacji. Podobnym celem – ewakuacji ludności i bezpieczeństwu logistycznemu – ma służyć drugi konkurs na inwestycje drogowe, adresowany do WZDW.

W trybie konkurencyjnym (a więc otwartym) zostanie rozdysponowane 140 mln zł. Dotowane będą projekty wzmacniające gotowość cywilną, infrastrukturę krytyczną i bezpieczeństwo ludności. Wnioski już są przyjmowane, a nabór potrwa do 31 sierpnia. O środki będą mogły ubiegać się m.in. samorządy, instytucje naukowe i edukacyjne, placówki ochrony zdrowia. MARK

Harmonogram naborów można znaleźć na stronie funduszeue.wielkopolskie.pl w zakładce „Już teraz możesz skorzystać z programu”

Fundusze europejskie na skróty

► **Turek:** szybko i wygodnie, od złożenia wniosku aż po otrzymanie odpowiedzi elektronicznie. W sumie 10 nowych e-usług pojawiło się na platformie e-urząd, którą rozwija za pieniądze unijne Urząd Gminy w Turku.

► **Pogorzela:** samorząd lokalny dba o swoich seniorów. W lokalu klubu seniora w Pogorzeli utworzono Centrum Wsparcia Seniora. W ofercie jest m.in. bezpłatna mobilna rehabilitacja czy usługa fryzjerska dla osób starszych. Projekt z dofinansowaniem unijnym opiera się na dwóch filarach: regionalnym systemie teleopieki (telecentrum z ratownikami medycznymi oraz Centrum Społeczne) oraz gminnym systemie wsparcia seniorów.

► **Gniezno:** inwestycja związana z budową kanalizacji deszczowej w rejonie ulic Słomińska, Łaskiego i Tumskiej stała się okazją do niezwykłych odkryć. Pod ziemią odnaleziono bowiem tysiące artefaktów, m.in. wał grodziska oraz budynek o konstrukcji słupowej z XI wieku, dębową studnię i kamienne fundamenty nowożytnych budynków czy około 15 tysięcy zabytków ruchomych, w tym srebrną monetę z XIV wieku, kafle z wizerunkami władców. Archeologiczne skarby pod ulicami Gniezna sprawiają, że inwestycja unijna w kanalizację i zieloną retencję będzie rozciągnięta w czasie.

► **Poznań:** tak prezentuje się nowe miejsce do odpoczynku i kontaktu z naturą, które zyskali mieszkańcy Jeżyc. Zakończyły się prace związane z utworzeniem nowego skweru. Dokładnie przy ul. św. Wawrzyńca pojawiły się nowe drzewa, krzewy oraz wielogatunkowe rabaty pełne kolorowych bylin. Posadzono także rośliny miododajne, ozdobne trawy oraz pnącza. Jest też łąka kwietna, powstały nowe alejki z nawierzchni mineralnej. Inwestycja jest częścią większego projektu dotyczącego rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury oraz małej retencji na terenie Metropolii Poznań. Podobne „zielone miejsca” powstały w innych częściach miasta, np. Poznański Park Tysiąclecia zyskał w ostatnich miesiącach m.in. prawie 130 nowych drzew, 2,5 tys. krzewów, 43,5 tys. bylin oraz 2,5 tys. cebul kwiatowych.

► **Rzgów:** dwa kilometry nowej ścieżki pieszo-rowerowej Rzgów – Grabienice już służą mieszkańcom. Cykliści mogą też korzystać z 12 stanowisk postojowych Bike&Ride oraz wiaty dla rowerów. Zamontowano również energooszczędne oświetlenie LED zasilane panelami fotowoltaicznymi.

► **Suchy Las:** dobiegła końca budowa systemu retencjonowania wód na terenie naturalnego Parku Sucholeska Łąka, m.in. przebudowano rów oraz wybudowano przepływowy zbiornik retencyjny. Do niego doprowadzana jest woda z kanalizacji deszczowej, która w czasie intensywnych opadów deszczu będzie gromadzona, a następnie stopniowo odprowadzana w kierunku Sucholeskiej Łąki. Powstała także stacja meteorologiczna. To kolejne ukończone zadanie w ramach większego projektu unijnego Metropolii Poznań z zakresu wsparcia małej retencji wodnej. MARK

PODSŁUCHANE

Jadłodzielnie to powstające w Wielkopolsce miejsca wymiany żywności, będące elementem programu zapobiegania jej marnowaniu, prowadzonego przez samorząd województwa. 24 kwietnia w UMWW zorganizowano uroczyste podpisanie umów na dofinansowanie z budżetu województwa kolejnych takich inwestycji w regionie.

Włodarze kolejnych gmin, złożąwszy stosowne autografy, karnie stawiali do pamiętkowego zdjęcia z wice-

marszałkiem Krzysztofem Grabowskim, który wręczał samorządowcom symboliczne czek. „Kartonowy protokół” postanowił złamać burmistrz Margonina Janusz Piechocki, który zaraz po otrzymaniu czeku zażartował: – O, a tu jedno zero więcej by się przydało...

Na ripostę wicemarszałka nie czekał długo: – To już musicie sobie sami domalować. Jak zrobicie zmiany w swoim budżecie – poradził Krzysztof Grabowski.

Burmistrz Janusz Piechocki prezentujący miejsce, gdzie dopisałby zero na czeku.

USŁYSZANE

„Straszne rzeczy” na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej – od lewej Filip Żelazny i Paulina Stochniałek.

Obraująca 15 maja sejmikowa Komisja Rewizyjna debatuje nad ostatecznym kształtem tekstu opinii na temat wykonania budżetu województwa w 2025 roku. Koalicijni radni z KO sprzeciwiają się zaproponowanemu przez przewodniczącego Filipa Żelaznego z PiS zapisowi, że komisja „oczekuje przedstawienia efektów” jednego z zagranicznych wyjazdów z udziałem m.in. marszałka Marka Woźniaka.

Autor pierwotnej propozycji próbuje bronić swojego pomysłu, obrazując: – Wy-

obraźmy sobie na moment taką sytuację... Czy też byście nie oczekiwali przedstawienia efektów, gdyby na taki wyjazd udał się np. marszałek Michał Zieliński z członkiem zarządu województwa Łukaszem Grabowskim?

– Filip, nie mów takich strasznych rzeczy! – reaguje z udawanym przerażeniem na wizję dojścia do władzy partyjnych kolegów Żelaznego Paulina Stochniałek z KO. I puentuje: – Absolutnie uwielbiam filmy SF, ale moja wyobraźnia nie sięga aż tak daleko.

MONITORUJEMY RADNYCH

Violetta Ratajczak:

Tango w Buenos

FOT. MALGORZATA SOBIEZAK

- ▶ **Lubię to zdjęcie, bo...** oddaje to, że w życiu towarzyszą mi radość i pasja. A tango to moja pasja.
- ▶ **Najprzyjemniejszy moment w pracy radnej to...** poczucie, że jest się sprawczą i że można realizować cele, które towarzyszą mi w życiu.
- ▶ **A najgorsze w tej robocie jest...** Jestem optymistką, więc nic mi nie przeszkadza.
- ▶ **Gdy jadę na sesję sejmiku, to...** myślę o tym, że miasto Poznań jest piękne, ale często w remontach.
- ▶ **W sali sesyjnej najbardziej brakuje mi...** zielonych kwiatów w doniczkach, które oczyściliby czasami atmosferę.
- ▶ **Gdyby komisje znów mogły obradować online...** To nie dla mnie! Lubię relacje face to face.
- ▶ **Możemy być dumni z Wielkopolski, ponieważ...** tutejsze kobiety są kreatywne, przedsiębiorcze i gospodarne.
- ▶ **Gdy słyszę „mała ojczyzna”, to...** wyobrażam sobie miejsce, gdzie czuję spokój, radość i bezpieczeństwo.
- ▶ **Najdziwniejsze pytanie, jakie dotąd usłyszałam, to...** Zaskakujące dla mnie jest to, że współczesny Polak i współczesna Polka wciąż tak niewiele wiedzą o feminizmie i, bazując na stereotypach, często zadają na ten temat dziwne pytania.
- ▶ **Chciałabym wiedzieć...** kiedy osiągniemy prawdziwy parytet udziału płci w życiu politycznym i na stanowiskach zarządczych.
- ▶ **Nie chciałabym wiedzieć...** o nadejściu katastrofy zagrażającej ludzkiej egzystencji.
- ▶ **Chciałabym się spotkać z...** Martą Nawrocką, aby przekonać ją do wsparcia kobiet w kwestii ich praw.
- ▶ **Na bezludną wyspę zabrałabym...** ludzi, którym ufam.
- ▶ **Jak urlop, to...** aktywny.
- ▶ **A jak praca, to...** dynamiczna.
- ▶ **Marzy mi się...** zatańczenie tanga w Buenos Aires.
- ▶ **Boję się...** Nie ma takiego określenia w moim słowniku.
- ▶ **Cieszę się...** że jestem tu i teraz.

Violetta Ratajczak

- ▶ ur. 22 maja 1965 r., Poznań
- ▶ „rentierka ZUS-u”
- ▶ wybrana z listy KO, w okręgu nr 1
- ▶ 6420 głosów

PODPATRZONE

FOT. PIGA POŁIŚKA

Bywa, że ktoś wpadnie na pomysł, by przestrzenie kojarzone na co dzień z określonym przeznaczeniem wykorzystać do czegoś zupełnie innego. Efekty bywają raz lepsze, raz gorsze, ale prawie zawsze – przykuwają uwagę. Tak było w ostatnich tygodniach w trzech miejscach i instytucjach związanych z samorządem województwa. 9 maja po raz pierwszy na świecie pas startowy lotniska stał się areną... nocnego turnieju golfowego. W zorganizowanych na poznańskiej Ławicy zawodach zwycięzca posłał specjalną świecąca piłeczkę na odległość 395 metrów. 15 maja natomiast Koleje Wielkopolskie – zaprzeczając swojej nazwie, ale w zgodzie ze słowami znanej przysłówki „konduktorze łaskawy, zabierz nas...” – wysłały swój pociąg do Warszawy. Ale cel był szlachetny i pasażerowie znakomici: na pokładzie samorządowego przewoźnika na swój występ w Filharmonii Narodowej wybrali się artyści Orkiestry Filharmonii Poznańskiej. Wcześniej nieco na kilka kwietniowych dni zazieleniło się patio w gmachu Urzędu Marszałkowskiego. A wszystko dlatego, iż wyrosły tam dwa profesjonalne boiska niezbędne do przeprowadzenia III Turnieju Badmintonu Pracowników UMWW w Poznaniu. Dla porządku dodajmy, że urzędnicy przebijali lotki po godzinach pracy, a może i splendor jakiś województwu przyniosą, bo zwycięski mikst pojechał reprezentować nas na ogólnopolskiej „marszałkiadzie”.

FOT. KUBA CICHOCKI

FOT. ARTUR BOIŃSKI

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Tatiana Sokołowska (przewodnicząca), Tomasz Wojtiuk (sekretarz), Michał Zieliński

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036,

fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otoki